Çaydaçıra

AYLIK KÜLTÜR-SANAT VE AKTÜEL DERGİ KASIM-2021

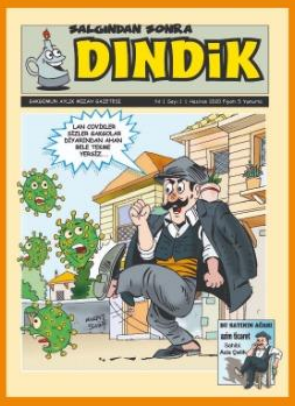
ÖZEL ATATÜRK SAYISI



Atatürk'ün Hazar Gölü'yle ilgili sözü: "Burada Yalova gibi modern bir şehir kuracağım"



SİZ HENÜZ ABONE OLMADINIZ MI?













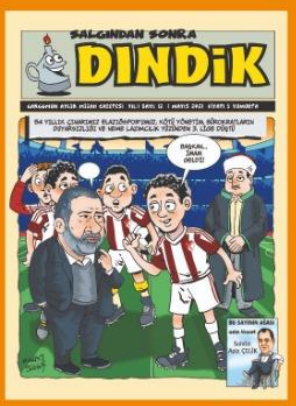
















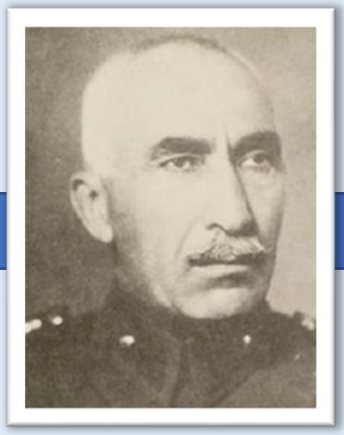


ABONE OLMAK İSTEYENLER 05335654241 NOLU TELEFONU ARAYABİLİRLER

İÇİNDEKİLER



17 Kasım 1937 Atatürk'ün Elazığ'a geliş coşkusu...



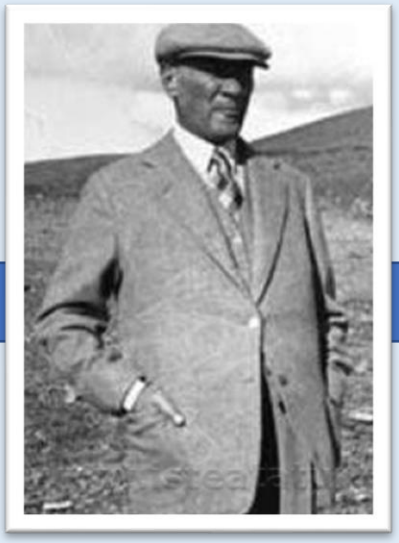
Mustafa Kemal Atatürk'ün Hocası: Yakup Şevki Paşa...



Atatürk'ün zekasına hayran olduğu Elazığlı Bayan...



Elazığ'da ilk matem: 21 Kasım 1938



Atatürk'ten Elazığ için özel kıyafetler...



çaydaçıra

AYLIK KÜLTÜR-SANAT VE AKTÜEL DERGİ
SAYI: 11 KASIM-2021

İMTİYAZ SAHİBİ ve
YAYIN YÖNETMENİ:
YÜCEL ÇAKMAK
cakmakyucel@gmail.com

KATKIDA BULUNANLAR:
İ. EKREM KATI (ELAZIĞ)
MURAT SEVİNÇ (İSTANBUL)
MUHAMMET KURŞUN (ANKARA)
GÖKÇE KARAGÖZ (ABD)
İLHAN KILIÇ (ALMANYA)
LÜTFİ ERGENE (ANKARA)
AHMET BULUT (ELAZIĞ)
BİLAL CİVELEK (İSTANBUL)
M. SAİT KARAÇORLU (İZMİT)


Yücel ÇAKMAK

MERHABA…

Sevgili okuyucular… **Atatürk'ün Elazığ'a gelişinin 84. Yılı** dolasıyla sizlere özel bir sayı hazırladık.
Atatürk'ün Elazığ'a gelişini günü gününe ve Elazığ isminin değiştiği **"O Gece"**yi en ince ayrıntılarla aktarıyoruz.
O Gece neler oldu? Neler değişti?
O Gece'nin ve O Günün tanıkları kimlerdi? Neler söylediler?
Atatürk'ün Elazığ sevgisine sebep olan **Komutanların Hocası Yakup Şevki Paşa**'nın hayat hikayesini heyecanla okuyacaksınız.
Atatürk'ün Elazığ'da olduğu gün tanışan ve yaşam hikayesiyle romanlara konu olan **Küçük Hanım Atiye Hanım**'ın hikayesini dile getiriyoruz. Atiye Hanım'ın hazinlik hikayesini **Elazığ basınında ilk kez yayınlanan fotoğrafıyla yayınlıyoruz.**
10 Kasım 1938 tarihinde kaybettiğimiz **Mustafa Kemal Atatürk**'ü tüm yurtta olduğu gibi Elazığ'da da **21 Kasım 1938** tarihinde andık. **Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü**'nden edindiğimiz **Elazığ, Maden** ve **Palu**'daki anma fotoğraflarını yayınlıyoruz.
Gölcük'ün ismini **Hazar Gölü** olarak değiştiren **Atatürk**'ün ***"Burada Yalova gibi modern bir şehir kuracağım"*** sözü yerine getirilmedi. Unutulan bu vasiyeti bir kez daha hatırlatıyoruz.
1937 yılında **Elazığ** ve yöredeki illeri ziyaret eden **Atatürk**, Malatya ve Hazar Gölü'nde aynı kıyafetleri giyerken Maden ve Pertek ziyaretlerinde özel olarak **Golf Elbisesini** giyidi. Bu özel kıyafet **Anıtkabir**'de sergileniyor.
Atatürk'ün naaşı **1953** yılında tamamlanan **Anıtkabir**'e taşınıyor. O yıl düzenlenen taşıma törenine Elazığ'dan özellikle **Harput'tan toprak gönderiliyor**. Bu törenle ilgili haberi yine dergimizde bulacaksınız.

Elazığ Garında Ata'yı Beklerken

Yıl 1937, Kasımın 17'si
Tatlı bir rüyada bugün Elazığ
Ellerde ayyıldızlı bayraklar
Yollarda koşuyordu insanlar
Durmuştu zaman Elazığ Garı'nda
Türkülerle gelip türkülerle giden trenler
Bir türlü düdük çalmıyordu uzaklardan.

Yıl 1937, Kasımın 17'si
Çanakkale'de kükreyen aslan
Dumlupınar'da Başkomutan
Ve Türk'ü cihana tanıtan o büyük insan
Elazığ Garı'na girecekti birazdan.

Yıl 1937, Kasımın 17'si
O gün kartal yuvası Harput'tan
Fatihler iniyordu Mezire'ye
Güz mevsimi esen tatlı bir rüzgâr
Soğuk, karlı dağlara inat
Yemen türküleri getiriyordu.

Elazığ Garı'nda tatlı bir telaş
Caddelerde bir heyecan
Ve beklenen düdük çaldı uzaklardan
Gözler çakmak çakmak
Gözler ışıl ışıldı
Elazığ Garı'nda durdu bir tren
Gelen yorgun bir savaşçı
Gelen Anadolu'ydu.
Ve Elazığ'da o gün her gakgoş;
Mustafa Kemal oldu.

Günerkan AYDOĞMUŞ



Atatürk, Hafız Osman Öge'nin okuduğu
"Aş Yedim Dilim Yandı" eserinde
rastladığı kelimeler üzerine yanındakilerinin dikkatini
"Köz, Aş" gibi
öz Türkçe kelimelere çeker.
Atatürk yanında oturan
Elâzığ mebusu Fazıl Ahmet beye:
"Bu türkü, çok hoşuma gitti,
hem de bize iki yeni kelime kazandırdı,
bunlardan birisi (Aş) diğeri (Köz) dür,
not al, türkünün tamam güftelerinin
bir örneğini de bana veriniz" dedi.

O GECE VE ELAZIK



- **17 Kasım 1937… Mustafa Kemal Atatürk, Elazığ'da… Halkevi'nde düzenlenen muhteşem gecede şehrin ismi Atatürk tarafından değiştiriliyor.**

YÜCEL ÇAKMAK

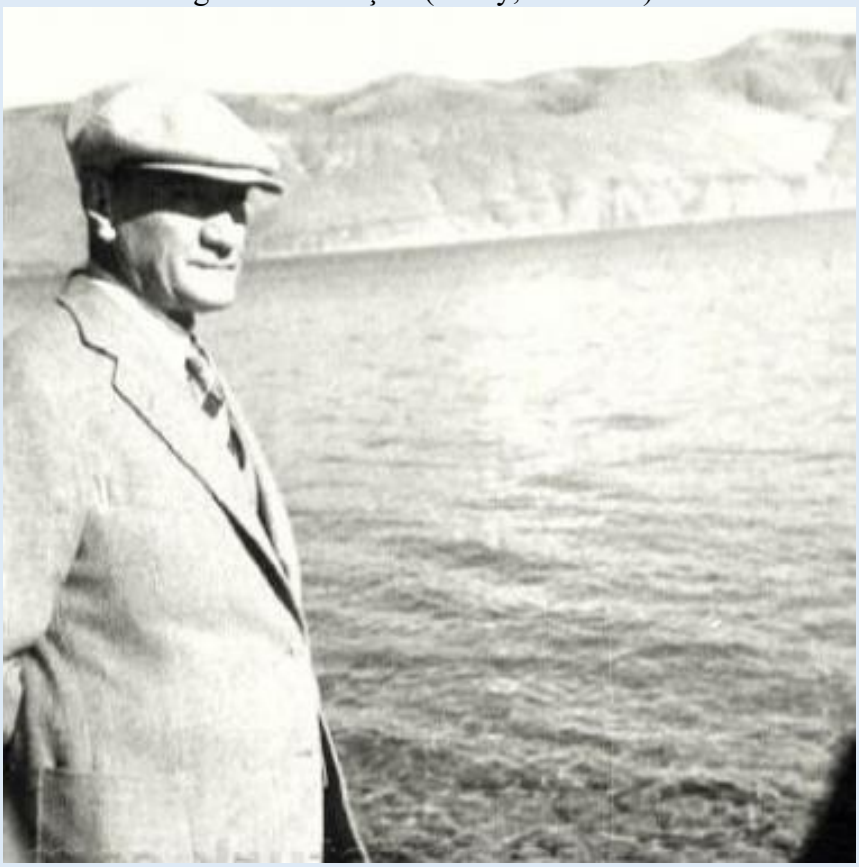
Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, büyük önder Mustafa Kemal ATATÜRK, 17 Kasım 1937 Pazartesi günü Elazığ'a gelir.

Atatürk, Diyarbakır'da çeşitli inceleme ve gezilerinden sonra aynı yolla, Hazar Gölü çevresinden geçerek Elazığ'a gelmeye, karar vermişti. Nihayet 17 Kasım 1937 günün özel beyaz tren Elazığ'a girmişti. Şüphesiz Atatürk'ün Elazığlılara karşı derin bir sevgisinin olduğu bilinmektedir.

Bu sevgi, Harbiye ve Erkân-ı Harbiye de başlamıştı çünkü Elazığ'ın yetiştirdiği büyük asker



Yakup Şevki (Subaşı) Paşa, çok sevdiği hocalarından birisi idi. Yakup Şevki Paşa daha sonra milli mücadele saflarında yanında ve emrinde fiilen kıta kumandanı olarak hizmet etmiş, cesareti ve kahramanlığı ile takdirlerini kazanmıştı. Böylece onun şahsında, Atatürk'ün Elazığlılara sevgi ve muhabbeti artmıştı. Bu sevgi ve muhabbetle Elazığ'ı ziyarete çıkmıştı. Atatürk'ün bu gezisinde hükümet reisi olarak bulunmaktan son derece memnun kalan Celal Bayar siyasi hayatının unutulması imkânsız bir hatırası olduğunu zaman zaman konuşmalarında açıklamıştır. Nitekim zamanın Başbakanı Celal Bayar bu konuda şunları anlatmıştı: "Atatürk doğu illerine son seyahatinde hükümet reisi olarak beraberinde olmam, siyasi hayatımın unutulması imkânsız hatırasıdır. Ben ve beraberindekiler Atatürk'ün vatanı için arzularını bir daha dinlemek imkânını bulduk." Yine kendisi ve beraberindekilerin vatanı ve milleti için düşündüklerini, arzularını bir daha incelemek fırsatını bulduğunu belirtmiştir. (Kutay, l982: l48).



ATA HAZAR GÖLÜ'NDE

14 Kasım 1937 günü Yolçatı'na gelen ve büyük bir törenle karşılanan Atatürk ile beraberindekiler o gün Elazığ'a geçmeden Diyarbakır'a gittiler. Diyarbakır'a giderken, Elazığ'ın Sivrice İlçesinde bulunan Gölcük Gölü'nü gördüğünde, beyaz treni göl kenarında durduran Atatürk bu güzellik karşısında duygularını "Dünyanın en güzel memleketi Türkiye'dir" diyerek dile getirdi. Orada bulunan köylülere "Burada Yalova gibi modern bir şehir kuracağım" diye söz vererek gerekli tesislerin yapılması için hemen 500.000 TL'lik bir ödeneğin gönderilmesini emretti.

Atatürk, Gölcük'ün kenarında bulunan en yüksek dağın Hazar Baba olduğunu öğrenince, bu gölün adının Hazar Gölü olmasını istemiştir.
Atatürk Ankara'ya döndükten kısa bir süre sonra buraya ilgili uzmanlar göndererek çalışmalar başlattı. Fakat Atatürk'ün vakitsiz ölümü ile bu çalışmalar yarıda kalmıştır.

BAYAR'IN ANISI



25 Kasım 1937 tarihli Ulus gazetesi, 25 Ekim 1937'de İsmet İnönü'nün Başbakanlıktan istifası üzerine yeni kabineyi kuran ve Atatürk ile birlikte Doğu seyahatine katılan Başbakan Mahmut Celâl Bayar'ın , "Doğu Seyahati İntibalarını" da yayımlanmıştır. Başbakan Bayar'ın, Ulus gazetesinde yayımlanan doğu seyahati izlenimleri şöyledir:
"Elazığ'a uğramadan Diyarbakır istikametini tuttuk, yolumuz üzerinde dağlar arasına sıkışmış güzel bir göl var. Cenup yolunda Hazar Baba Tepesi bütün havaliye yüksek bakışlarını temsil ediyor.
Gölcük denilen bu göl Atatürk'ün derin Türk tarihinden vermiş olduğu ilhamla Hazar Gölü tesmiye ettik. Onun şark sahilinde trenimizi durdurduk ve indik, kıyılarını zevkle dolaştık. Burasını bütün bu bakır ve maden ocaklarında yaşayan en yüksek fen adamından en son galeri adamına kadar herkes için istifadeli bir hale koymak kararını verdim. Kararımız bu ihtiyacı duymakta olanları Atatürk'e bir daha minnettar kılmıştır. Hazar Gölü'nün Şark sahilini yaz hayatı için yalnız madencilerin değil tarihte maden bekçiliği yapmış olan Diyarbakırlıların ve bütün civar halkının istifade edebilecekleri bir hale getireceğiz."



KALABALIK BİR HEYET

Atatürk ile birlikte 24 kişilik kalabalık bir heyet Elazığ'a gelmişti. Bunlar; Başbakan Celal Bayar, Birinci Umum Müfettiş Abidin Özmen, ilk bayan pilot Manevi Kızı Sabiha Gökçen, Nafia vekili Ali Çetinkaya, Dahiliye Vekili ve parti genel sekreteri Şükrü Kaya, Tunceli Umum Müfettişi ve Komutanı General Abdullah Alpdoğan, Milletvekili Ali Kılıç, Recep Zühtü, Salih Bozak, Hasan Cavit, Cevat Abbas Gürer, Dr. Ziya Naki Yıldırım, Dr. Şakir Ahmet Ediz, Vedat Özgören, İsmail Müştak Mayakon, Umumi Kâtip Rıza Soyak, Başyaver Celil Üner, Cumhurbaşkanlığı özel kalem müdürü Süreyya Anderiman, Dr. Neşet Ömer, Başbakanlık özel kalem müdürü Baki, İş Bankası Umum Müdürü Muammer Eriş, parti baş sekreteri Ziya Arkant, Cumhurbaşkanı Yaveri Naşit Menkü, Şükrü Uzer, Muhafız komutanı İsmail Hakkı Tekçe, Kavalalı İsmail Hakkı Beyler idi (Akçora, 2014: 317-318).

BÜYÜK KARŞILAMA

Elazığlılar çok önceden şehrin belirli kesimlerine muhteşem taklar hazırlamış, büyük öndere karşı kalp ve kafalarında yaşattıkları inancı, sevgiyi ve bağlılığı, onun izinde yürüdüklerini ifade etmeye uğraşmışlardı. Şüphesiz sevgiler asla tek taraflı olmamıştır. Bu büyük sevgi karşısında Atatürk'ün duygulanmaması ve karşılık vermemesi düşünülmemiştir. Atatürk'ün Elazığ'a hareketini duyan halk bütün hazırlıklarını tamamlamış, civar il ve ilçelerden sel gibi insan akmaya başlamıştı. Bir anda şehrin çehresi değişmiş, büyük bir canlılık gelmişti. Herkes Ata'sını ilk ve son bir defa görmek için büyük bir yarışa girmişti. Çünkü Atatürk'ü bir daha görmek, kim bilir ne zaman mümkün olurdu. Atatürk'ü en güzel bir şekilde karşılama çabaları içinde her ev, bina ve caddeler ile taklar Atatürk resmi ve bayraklarla süslenmiş, Elazığlılar, istasyondan şehre kadar halılar döşeyerek parlak bir karşılama töreni düzenlemişlerdi.

VE ATA ELAZIĞ'DA

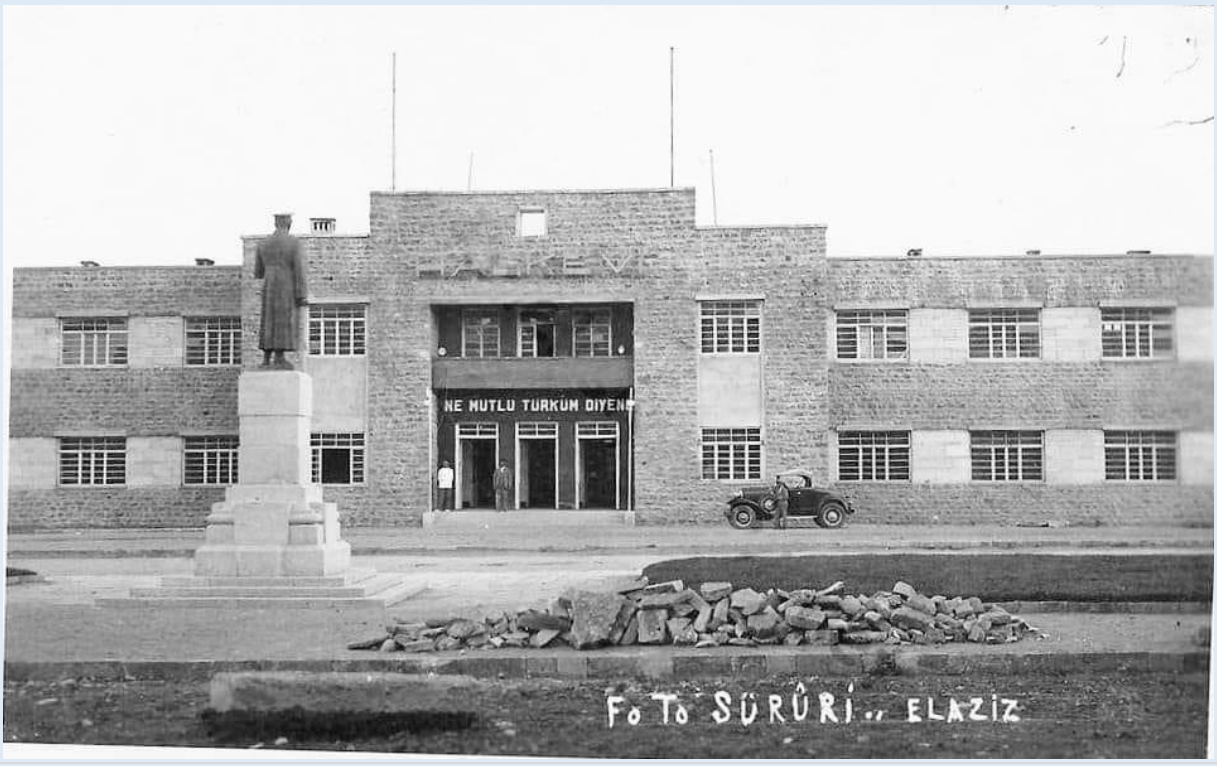
Nihayet o an gelip çatmış, Atatürk'ün Beyaz Treninin istasyona girdiği haberi bir anda etrafa yayılmıştı. Çok geçmeden onu karşılamaya, koşup gelen on binlerce insanın büyük bir dalgalanma ile harekete geçtiği görülmüştü. Herkes Atatürk'ü bir an önce görmek istemiş bir

anda, sürekli alkış tufanı ve haykırışlar arasında trenin merdiveninden inmeye başlamış, izdiham daha da artmıştı.
Atatürk merdivenden güçlükle inmiş, rahat hareket edememişti. Halk ise onu karşılamak ve görmek için birbirini çiğnemeye başlamış, ancak onu coşku ile kucaklamaları her şeyi unutturmuştu (Topal,1997: 36-38).
Atatürk, tezahürat altında Korgeneral Abdullah Alpdoğan'ın arabasına binebilmiş ve yol boyunca dizilmiş Elazığlıları selamlayarak Halk Eğitim binasına gelebilmişlerdi (Haykır, 2007: 211-218).

PERTEK'E HAREKET



Atatürk burada kendisine ayrılan odada bir müddet dinlendikten sonra General Abdullah Alpdoğan ve diğer grup ile birlikte, Belediye Başkanını ve diğer resmi kuruluşları ziyaret



etmiş, Elazığ ve çevresi hakkında geniş bilgi almış, gerekli işlerin yapılması hususunda ikazlarda bulunmuştur. Şehir gezisinden sonra Tunceli iline bağlı Pertek ilçesine hareketle Murat suyunu geçerek, Pertek ile Hozat'ı birbirinden ayıran "Soyungeç çayı" üzerinde yeni yapılmış olan köprünün açılış töreninde bulunmak üzere hareket etmişlerdi.

TARİHE GEÇEN O GECE

Atatürk aynı gün saat l9.00 da dönmüştür ve gece şerefine verilen edebi bir müsamereyi seyretmek üzere. Saat 20.00'de halkevine gelmişti. Atatürk binaya geldiğinde uzun süre ayakta alkışlanmıştı (Kutay, 1981: 65), (Önder, 1989: l22).



Gazi Mustafa Kemal Atatürk o gün, Halkevini sarsan alkışlarla salona girmişti.

HALKEVİ'NE GİRİŞ

O gecede bulunan Cemile Aytaç, Halkevi'ne girişi şöyle anlatıyordu: "Eşim Kültür Müşaviri, ben de öğretmen olarak gece Elazığ Halkevi'nde verilecek yemeğe davetliyiz. Atatürk'ü yakından görmek en büyük şansım ve gururum oldu. Elaziz Halkevi Türkiye'nin seçkin ve çok verimli bir çalışma merkezi idi. Konferans salonu, o gece ulaşabileceği bahtiyarlığın büyüklüğüne, uygun bir şekilde hazırlanmıştır. Duvarlar yıllarca özene özene seçilen Ata'ya ait tablolar ile doluydu. Erkenden gitmiştik. Sabırsızlıkla Atatürk'ü bekliyorduk. Birden kapı açıldı ve bir ışık dalgası gözlerimizi kamaştırdı. Atatürk binayı sarsan alkışlar ile içeri girdi.



Yavaş yavaş duvardaki tabloları inceleyerek dolaştılar. Kendilerine ayrılan masaya oturmadılar. Merakla kendilerini takip ediyorduk. Biraz sonra gördük ki büyük bir titizlikle hazırlanan masa yerinden kalktı, giriş kapısının hemen solundaki duvarda bulunan tablonun tam karşısına kondu. Bu tablo, karlar üstünde kaputuna sarılmış yatan Ata'nın vatan bekçiliği yaptığı tablodur."

BAYAR ŞİİRLE KARŞILADI

Atatürk içeri girerken, Celal Bayar, Namık Kemal'in tanınmış şiirini okuyarak Atatürk'ün gelişini konuklara şöyle sunmuştur:

"Arkadaşlar:

Düşman vatanın bağrına dayamış hançerini
Yok imiş kurtaracak bahtı kara maderini
Düşman vatanın bağrına dayasın hançerini
Bulunur elbet kurtaracak bahtı kara maderini

diyen Namık Kemal'in şiirine yanıt veren vatan evladı Gazi Mustafa Kemal Atatürk aramızdadır"

"SİZİN BENZERİNİZ YOK"

Baloya, Elazığ Milletvekili Hürrem Müftügil eşinin Ankara'da bulunması nedeniyle dayısının kızı Atiye Hanım ile katılmış, Atatürk, Atiye Hanım'ı görünce çok uzun süre ona bakmış ve yanındaki komutanlara dönerek, Atiye Hanımın da duyacağı bir biçimde:

"İnsanlar çift yaratılırmış derler, inanmazdım. Ancak Hürrem beyin yanındaki hanım Bulgaristan'da ataşelik yaptığım yıllarda gördüğüm İspanyol ataşesinin eşinin birebir aynısı. Demek ki bu söz doğruymuş."

Deyince son derece kültürlü bir insan olan Atiye Hanım, Atatürk'e dönerek:

"Paşam affınıza sığınarak, bence o söz tam da doğru değil, çünkü benim ya da başka birinin benzeri olabilir. Ama sizin yok. Olabileceğini de sanmam. Allah sizi tek yaratmış ve Türk halkına sunmuş" demiştir.



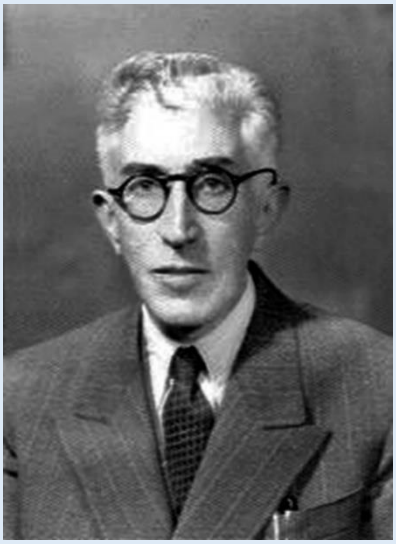
Atatürk gülerek Elazığ vekili Hürrem Müftügil'e dönerek: "Elazığlı hanımlar bu kadar zeki ve hazır cevap mıdır?" deyince Hürrem Müftügil de, "Evet Paşam Elâzığ kültürlü ve vatansever bir yerdir ve size de yürekten bağlıdır." diye yanıt vermiştir.

ELAZIĞ KÜLTÜRÜNE HAYRAN KALDI

Daha sonra şerefine verilen akşam yemeğinden sonra da halkoyunları oynanmıştı. Bütün güzelliği ile kültürel bir gece olan bu eğlencede yerel sanatçılar Hoşlu Ramazan ve Demir Ali'ler üçayak, ağırlama, halay oynamıştı., bilhassa "Çayda Çıra" oyununu Atatürk çok beğenmiş ve takdirlerini belirtmişti. (Turan Gazetesi, l937: l0), (Önder,1989: 121), (Haykır, Y, 2017: 195-201)

Bu müzikli gecede o zamanın meşhur okuyucularından rahmetli Hafız Osman ÖGE ve Mehmet AKAR (KORE'nin oğlu MAMO) Atanın huzurunda, Gırnatacı (Klarnetçi) Şükrü Canaydın'ın da katılımıyla Harput türkülerini okumaya başlar. Atatürk, giderek artan bir dikkatle okunanları dinler.

Divan ve Nevruz'dan okunan eserler, "Aş Yedim Dilim Yandı" gibi türküler usta seslerin ağzından daha bir güzel okunur. Atatürk, eserlerin özellikle Divan ve Nevruz'un tekrar okunmasını ister.



Hafız Osman Öge

Hafız Osman Öge'nin okuduğu "Aş Yedim Dilim Yandı" eserinde rastladığı kelimeler üzerine yanındakilerinin dikkatini "Köz, Aş" gibi öz Türkçe kelimelere çeker. Yanında oturan Elâzığ mebusu Fazıl Ahmet beye: "Bu türkü, çok hoşuma gitti, hem de bize iki yeni kelime kazandırdı, bunlardan birisi (Aş) diğeri (Köz) dür, not al, türkünün tamam güftelerinin bir örneğini de bana veriniz" diye direktifler, vermişti

Osman Öge yeniden:

"Yarın kolunda seve
Kimdir yârimi seve
Acep o gün olur mu
Alam götürem eve"

Üçüncü türkü olarak:

"Yüksek minarede kandiller yanar
Kandilin üstüne bülbüller konar
Ellerin benimle ne kavgası var
Dil ile bülbülün har davası var"

Dördüncü türkü olarak merhum Harputlu Hacı Hayri Bey'in :

"Sinemde bir tutuşmuş yanmış ocağ olaydı
Zülfün karanlığında bezme çerağ olaydı
Nolaydı yar nolaydı yar bade dolduraydı
Şu mahzun gönlüm için kanun icad olaydı"

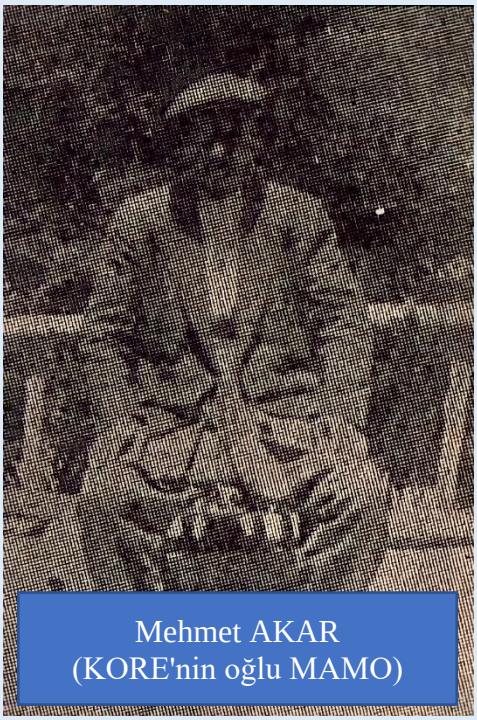
Türküsünü okumuş ve son olarak da:

"Yara benden yara benden
Deyin ki yara benden
Ne biter ne tükenir
Ok senden yara benden"

Diye Hüseyni hoyrattan sonra Hafız Osman Bey uzatmamak ve Atatürk'ü ve konukları sıkmamak adına okumayı kesmiştir.
Ancak Atatürk hemen söz alıp "neden sustunuz, sürdürelim" demiş ve "hepsi birbirinden güzel; bilmem ilk etkiden midir, ilk okunan türkü beni hepsinden çok sardı" dediği duyulmuştur.
Az sonra Mehmet Akar, Harputlu Rıfat Dede'nin çok ünlü gazeline başlıyor:

"Ben şehidi-i badeyem dostlar beni yâd eyleyin
Türbemi meyhane enkazıylebünyad eyleyin
Gaslolunmazma ile gerçi şehidanıvega
Yıkayın meyle beni bir mezhebicad eyleyin"

Yeni Fırat Dergisi'nin deyimiyle, "pesten üste, üstten tize çıkıp sonra düze inerek dört perde üzerinden Horasan erlerinin ruhunu şad edecek biçiminde söylenen divanın Atatürk'ü çok etkilediği görülüyor."
Kaynaklara göre, divan ayağını tutan Şükrü Canaydın'ın klarneti Atatürk'ün dikkatini kamçılamış, dirseğini masaya, elini yüzüne dayayan Atatürk yüzünü okuyucuların masasına çevirmiş ve dalıp gitmiştir.


Mehmet AKAR
(KORE'nin oğlu MAMO)

Bugünkü kuru gürültüden öte gerçek bir Harput müziği şöleni sunan sanatçı Mehmet Akar, divanın ikinci perdesine geçerken, yapıtı can kulağıyla dinleyen Atatürk ansızın gözlerini tavanda gezdirdikten sonra başını eğip önündeki kadehten bir yudum aldı.
Divanın okunuşu bittikten sonra yerinden kalkan Atatürk okuyucuların masasına doğru yürüyordu. Bu sırada salonda bir kıpırdanma oldu.
Ama bir işareti ile bu telaşı bastıran Atatürk yalnız başına okuyucuların başucuna gelip "kalkmayın, oturun" diyerek türküler hakkında bilgi almak istemiş ve özellikle bestecilerini öğrenmek istemiştir.
"Bunlar (özellikle Nevruz) öz Türk makamları, kimdir bunları besteleyenler?" sorusuna karşılık "Bilmiyoruz Paşam, biz bunları babalarımızdan dedelerimizden öğrendik" yanıtını almıştı.
Hakkında yazılan kitaplarda da söylendiği üzere, Atatürk'ün sevdiği Harput türkülerinin içinde en çok sevdiği bestenin bu divan olduğu söylenir.
Atatürk, Elazığ'dan ayrılırken bu müzisyenlerin Ankara'ya getirilmesini belediye başkanı Kemal Şedele'den istemişse de ömrü yetmediğinden bu gerçekleşmemiştir.

TEVFİK FİKRET'E ÖVGÜ

Ord. Prof. İsmail Hikmet Ertaylan'ın "Tevfik Fikret – Hayatı, Şahsiyeti ve Eserleri – İstanbul 1963" adlı kitabının sonunda (sayfa: 144) yayınlanan bir mektupta, bu gece Atatürk yanında bulunan arkadaşı Milletvekili İsmail Müşrak Mayakon'u sahneye çıkartmış, Fikret'in Ferda, Sis ve Rücü şiirlerini okutmuş.
Fikret'in şiirleri ardı ardına okunur. Atatürk, "Başka hangi şair böyle güzel ve inkılâpçı şiirler yazmıştır?" der ve çevresindekilere "Fikret'in inkılâpçı bir şair olduğunu, zamanının haksızlığı



ve geriliği ile mücadele ettiğini" söyler...
Gençlere, "Biz bu memleketi, muasır medeniyet seviyesine çıkarmak gayesiyle onu bütün geriliklerden kurtarmak için çırpınıyoruz. Gençler! Sorarım size, bu milletin ve memleketin şan ve şerefle medeni dünya milletleri arasında yaşayabilmesi için lazım gelen her şeyi yazan düşünen ve hayatını bu uğurda feda eden kimdir?" diye soran Atatürk'e gençler, "Hâmit", "Namık Kemal", "Ziya Gökalp" diye karşılık verirler. Atatürk, "Hayır, bilemediniz," der ve ekler: "Fikret be çocuklar. Fikret be çocuklar. Fikret be çocuklar..." (Önder YAĞCI - www.ileri2000.org)

"VATAN SİZLERE EMANET"

Atatürk, daha sonra gençlerin hazırladıkları bir temsili seyretmiştir. Bütün bu faaliyetler ile Atatürk memnun edilmeye çalışılmıştı.

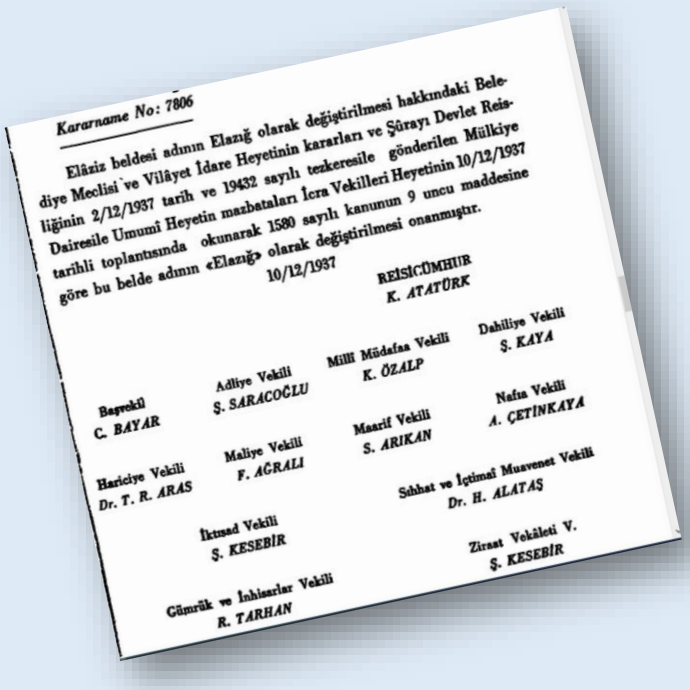


Gecede bir eser okuyan Cemile Aytaç: "Atatürk, Abdullah Paşa'ya 'Hep benim misafirlerim okudular, ev sahiplerinden de bir şeyler bekliyoruz' dedi. Abdullah Paşa'nın ayağa kalkarak 'Cemile Hanım' dediğini duydum. Şaşırdım. Ellerim ayaklarım titremeye başladı. Ancak, bu hayatımın en mutlu daveti idi. Kalktım, Atatürk'ün huzuruna doğru yürüdüm. Aklıma bir şey gelmiyordu...
Atatürk ilkelerini canla başla benimseyen bir öğretmen olarak, 1934'de Ankara Kız Lisesi'nde öğretmenken, halk evinde yaptığımız bir müsamerede okunmak üzere 'Yürüyoruz' adlı bir parça yazmıştım. Ezberimde olduğu için, etrafımdakileri görmeden, bütün samimiyetim ve gücümle bu parçayı okudum. Ben okurken Atatürk her cümlesini başları ile tasdik etmişler. Bitirdiğim zaman, Şükrü Kaya Bey beni Atatürk'ün yanına götürdü. Atatürk bana 'Cemile Hanım, en büyük gururum sizlersiniz, böyle kadınları olan bir millet ebediyen yaşayacaktır. Vatan sizlere emanettir' dedi. Gözyaşlarımla mukabele ettiğimi hatırlıyorum."



ŞEHRİN YENİ ADI

Atatürk, temsilden sonra, Elazığ Milletvekili Fazıl Ahmet Aykaç'tan bir konuşma yapmasını istemiş, şair ve edip Fazıl Ahmet Aykaç, kürsüye gelerek, Atatürk'ün önceden verdiği direktif üzerine özellikle, o zaman şehrin adı olan (Elaziz) üzerinde durmuş, Bu adın öncelikle Sultan Abdullaziz'in ismine izafetin verildiği ancak bu kelimenin (Elazık) dan bozulma olduğunu, aslının (Elazık) olacağını, (Azık) kelimesinin, Türkçe de (verimli) anlamına geldiğini söylemişti.
Daha sonra Milletvekili İsmail Müştak Mayakon, yaptığı konuşmada, Osmanlı edebiyatına Arap ve fars dillerine karşı duyulan aşırı özentiyi, örnekleriyle anlatmıştı.



Kararname No: 7806

Elâziz beldesi adının Elazığ olarak değiştirilmesi hakkındaki Belediye Meclisi ve Vilâyet İdare Heyetinin kararları ve Şûrayı Devlet Reisliğinin 2/12/1937 tarih ve 19432 sayılı tezkeresile gönderilen Mülkiye Dairesile Umumi Heyetin mazbataları İcra Vekilleri Heyetinin 10/12/1937 tarihli toplantısında okunarak 1580 sayılı kanunun 9 uncu maddesine göre bu belde adının «Elazığ» olarak değiştirilmesi onanmıştır.

10/12/1937

REİSİCÜMHUR
K. ATATÜRK

Başvekil
C. BAYAR

Adliye Vekili
Ş. SARACOĞLU

Millî Müdafaa Vekili
K. ÖZALP

Dahiliye Vekili
Ş. KAYA

Hariciye Vekili
Dr. T. R. ARAS

Maliye Vekili
F. AĞRALI

Masrif Vekili
S. ARIKAN

Nafıa Vekili
A. ÇETİNKAYA

İktısad Vekili
Ş. KESEBİR

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekili
Dr. H. ALATAŞ

Ziraat Vekâleti V.
Ş. KESEBİR

Gümrük ve İnhisarlar Vekili
R. TARHAN

Aynı şekilde Elazık kelimesi üzerinde durmuştu. Bunun üzerine salonu dolduran Elazığlılara: “Elazık, Elazık!” diyerek alkış tutmuşlardır. Elazığ'ın bu musiki ziyafetine karşılık Atatürk'te Elazığlılara tarihi bir an yaşatmış, "Mamüratülaziz" ismini "Elazık" olarak değiştirilmesini teklif etmiş, neticede teklif alkışlar ile kabul edilmiştir. Böylece ismi Atatürk tarafından verilen müstesna şehirlerden birisi olmuştur. Bununla Elazığlılar çifte bayram yapmışlardır. Çünkü hem Atatürk’ü misafir etme ve de isminin Atatürk tarafından isim verilme şerefine nail olmuştur. O gece Elaziz'in adı (Elazık) olmuştu. Atatürk Ankara'ya döndükten sonra, 10 Aralık 1937 günü Bakanlar Kurulu Kararıyla (Elazık) adını, söyleme kolaylığı da düşünülerek (Elazığ) a çevirmiştir (Kutay, l98l: 148), (Haykır, 2017: 177-194).
Resmi Gazete’nin 17 Aralık 1937 tarihli sayısında isim değişikliği, “İcra Vekilleri Heyetinin 10/12/1937 tarihli toplantısında okunarak 1580 sayılı kanunun 9 uncu maddesine göre bu belde adının “Elazığ” olarak değiştirilmesi onanmıştır.” diye yayınlanmıştır.

VE GECE SONA ERDİ

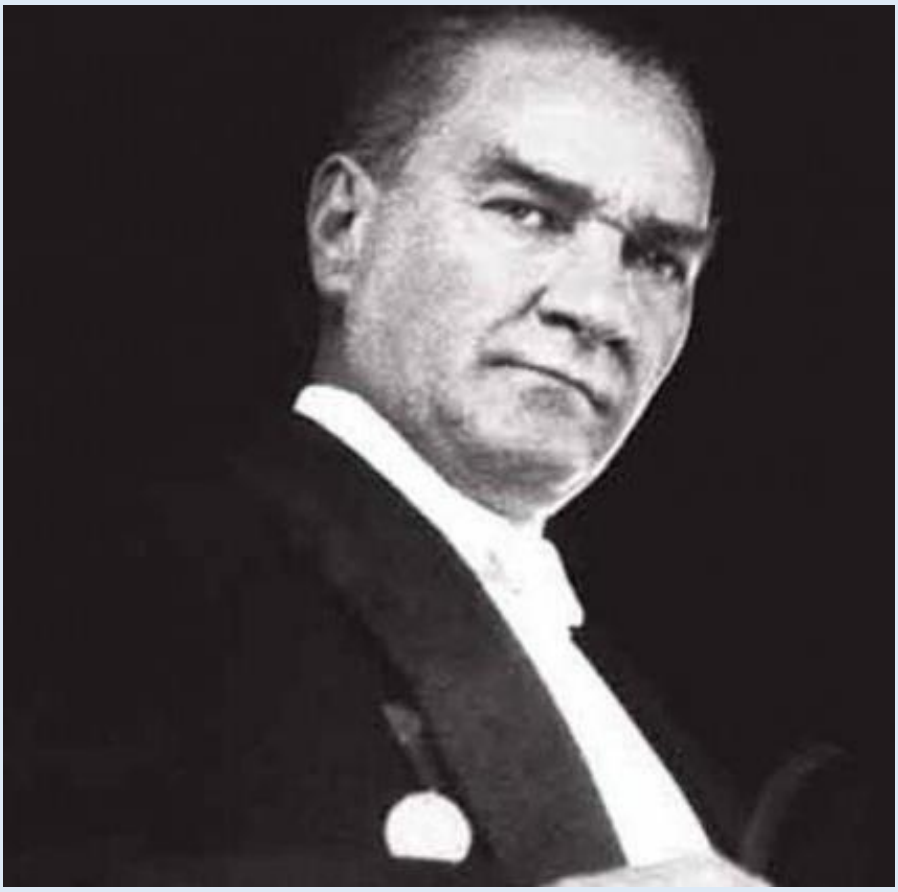
En sonda “Çayda Çıra” oynanmış ve son olarak da Atatürk salonda bulunan generallerden “Harp Okulu Marşı”nı okumalarını istemiştir.
Sayıları onu bulan Türk generali büyük bir düzenle Atatürk’ün karşısına sıralanmış ve tüm salonu coşturan bir ağırbaşlılık ve ciddiyetle bu marşı okumuş ve Atatürk de marşa katılmıştır.
Gece saat bire geldiğinde Atatürk “Yürüyelim arkadaşlar” der demez tüm salon “Dağ başını duman almış” marşıyla inlemiş ve bu marşla birlikte Atatürk ve yanındakiler istasyona coşkun gösterilerle uğurlanmıştır.
Atatürk Elazığlıların vermiş olduğu müzik şöleninden sonra, gece geç saatlerde Beyaz trene gitmiş, en güzel duygular ile ayrılmıştı. Ertesi gün Elazığlılar sabah olduğunda, atasını bir daha ne zaman görebilirim ümidiyle iş başı yapmış, şehir tekrar normal hayatına dönmüştü. Elazığ tarihi bir gün yaşamıştır. Ancak Atatürk fazla kalmamış gece yarısı saat 01.00‟da istasyona büyük coşku içinde getirilmiş ve hüzünle uğurlanmıştır.

ATATÜRK MÜZESİ ODASI

Atatürk, Doğu Anadolu'ya yaptığı son gezi sırasında, 17 Kasım 1937 akşamı Elazığ Halkevinde dinlenmiş, Elazığlıların düzenledikleri toplantıda gece yarısına kadar kalmıştı. Gece Saat birde özel treni ile Fevzipaşa'ya hareket etmişti. Atatürk'ün Elazığ'dan ayrılışından sonra, Halkevinde Atatürk'ün oturduğu koltuk, kullandığı masa ve eşyalar bir hatıra olarak saklanmıştı. Daha sonra, Elazığ Halkevi, Elazığ Kız Öğretmen Okulu olarak kullanılmaya başlamış, burada bir Atatürk Odası düzenlenmiştir. Müzede Atatürk'ün kullandığı mobilyalar, Atatürk'ün silahı, yemek takımları, el yazısı belgeler ve fotoğrafları sergilenmektedir.







İLK ANMA YILI

Atatürk'ün Elazığ'a 17 Kasım 1937'de gelmesi ve Elaziz isminin Elazık olarak değiştirilmesinden ötürü Belediye Meclisi 23 Kasım 1937 tarihinde olağanüstü toplanarak, 17 Kasım Gününün "Atatürk Günü ve Gecesi" olarak kutlanmasına karar verildi. Akademisyen Doç. Dr. Yavuz Haykır yazdığı bir makalede bu olayı şöyle aktarır: "17 Kasım 1937 tarihinde Atatürk Elazığ'a gelmişti. Bu ziyaretle Elaziz olan şehir ismi Elazığ olarak değiştirilmişti. 23 Kasım 1937 tarihinde olağanüstü toplanan Belediye Meclisi 17 Kasım gününün 'Atatürk Günü ve Gecesi' olarak kabul edilerek her sene kutlanması ve Elaziz şehir isminin Elazığ'a çevrilmesi konularını görüşmüş ve bütün meclis üyelerinin oybirliğiyle kabul edilmişti. Bu bağlamda 17 Kasım 1938 tarihi Atatürk'ün Elazığ'a gelişinin birinci yıldönümüydü ve bu nedenle 17 kasımda bir tören yapılması planlanmaktaydı. Bugünü ve geceyi neşeli ve sevinçli geçirmek, bir yıl öncesinin hatıralarını yâd etmek için aylar öncesinde hazırlıklara başlanmıştı. Fakat beklenmedik "milli felaket", sevinci kedere çevirdi. Buna rağmen 17 Kasım gecesi bir anma toplantısı yapıldı. Halkevinde yapılan bu toplantıya memurlar, gençler ve kalabalık bir vatandaş topluluğu katılmıştır. Elazığ Valisi ve Halkevi Başkanı olan Şefik Bicioğlu yapmış olduğu konuşmada yapılan bu toplantının Atatürk'ün Elazığ'a teşriflerini anmak amacıyla planlandığını fakat Atatürk'ün ölümü dolayısıyla buna imkan olmadığını belirten konuşmasını yaptıktan sonra "maddi varlığını aramızdan kaybettiğimiz, insanlığın en büyük evladı ve Türk Ulusunun Aziz Atasının hatırasına hürmeten" diyerek halkevinde toplananları üç dakikalık bir saygı duruşuna davet etmiştir. Saygı duruşundan sonra Vali Şefik Bicioğlu, Atatürk'ün ölümü hakkındaki duygularını belirterek bu büyük acının tesellisinin ise İsmet İnönü'nün göreve gelmesi olduğunu vurgulayan aşağıdaki konuşmasını yapmıştır: *"Aziz Yurtdaşlarım, O büyük insanın hayatı ve Atatürk'ün eserleri ve yarattığı inkılâp hakkında sizlere uzun uzadıya bir şey söyleyecek değilim. Bu hepimizin gözleri önünde ve kalplerimizde canlı bir şekilde ve en metin abideler halinde yaşamakta ve tecelli etmektedir. Arkadaşlarım; Şu dakikada hissettiğim, söylemek istediğim şeyleri sizlere ifade edememek aczi içinde çırpınıyorum. Çünkü büyük hisler ebedi bir ebkemiyete mahkumdur. Yalnız şurasını söylemekten kendimi alamayacağım. Atatürk; Bizim her şeyimizdi. Ona varımızı, benliğimizi alemi medeniyet arasında aldığımız şerefli mevkii velhasıl bir kelime ile her şeyimizi ona borçluyuz. Sadece bunu söylemekle kaybettiğimiz Büyük şefin bizlerde uyandırdığı acıyı bir az tebarüz ettirmiş oluyorum zannındayım. Bununla beraber maddeten kaybettiğimiz Atamızın manevi varlığının bizde ebediyen yaşayacağına ve onun eserini takip*

ve program üzerinde yürümekle memleketimiz ve milletimizin daha büyük ve şanlı mevkilere yükseleceğine bir an bile şüphe edemeyiz. Bu kanaat hepimizin içinde bir granit selabetile mevcuttur...". Konuşmalardan sonra sevinç içerisinde, güzel hatıraları yad etmek için planlanan, hazırlıkları yapılan bir gecenin, matem töreni haline gelmesinden derin üzüntüler duyularak toplantıya son verilmiştir.”



O GÜNÜN TANIKLARI

FATMA TOPAL

(2019 Yılında yapılan röportaj)

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü 17 Kasım 1937'deki Elazığ ziyareti sırasında karşılayanlar arasında bulunan, o tarihte 7 yaşında olan Fatma Topal (1930-2020), yaşadıklarını anlattı. O günü hayatı boyunca hiç unutmadığını söyleyen Topal, Atatürk ile karşılaştığında heyecanlandığını söyledi.

Merkeze bağlı Üniversite Mahallesi'nde oturan Topal, babasının asker olduğunu öğrenince Atatürk'ün kendisiyle ilgilendiğini söyledi. Topal, şöyle konuştu:

"Atatürk trenle Elazığ’a geldi. O zaman çok küçüktüm. Komşumuz dedi ki, 'Atatürk geldiğinde karşılayalım.' Biz de karşılamak için tren istasyonuna gittik. Tren geldi, istasyonda durdu. Atatürk trenden tam bizim önümüzde indi. Bana 'Ne var kızım?' dedi. Annem dedi ki, 'Babası asker.' Bunun üzerine Atatürk de 'Yaşasın asker çocuğu’ dedi. Sonra babamın nerede askerlik yaptığını sordu. Polatlı’da asker dedim. Bana 'aferin' dedi. Beni öptü ve bir avuç bozuk para verdi. Atatürk trenden indikten sonra Çarşı mahallesine kadar yürüyerek geldi. Takım elbise giymişti. Ayağında kundurası vardı. Atatürk çok insaniyetli biriydi. Babam yoktu o zaman. O benim yüzümü öptüğünde, bana para verdiğinde, parayı babam yollamış diye düşündüm. Atatürk vefat ettiğinde çok üzüldüm."

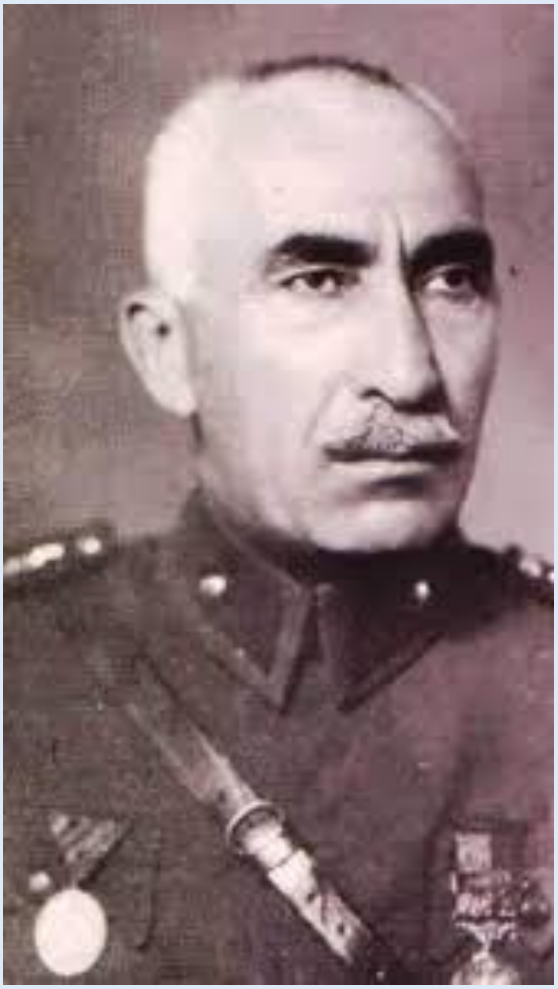
Elazığ'ın yetiştirdiği büyük asker Yakup Şevki (Subaşı) Paşa, Atatürk'ün çok sevdiği hocalarından birisi idi.

Komutanların hocası…

Atatürk'ün Elazığ sevgisi Harbiye ve Erkân-ı Harbiye de başlamıştı çünkü Askeri Hocası Yakup Şevki Paşa daha sonra milli mücadele saflarında yanında ve emrinde fiilen kıta kumandanı olarak hizmet etmiş, cesareti ve kahramanlığı ile takdirlerini kazanmıştı.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Yakup Şevki Paşa 1876 yılında vatansever yiğitleriyle ünlü Harput'da (Elazığ) dünyaya gelmiştir. Harput'da Kurşunlu Camii sitesindeki Mülkiye Rüştiyesini, Erzincan Askeri Rüştiyesini ve Erzurum Askeri İdadisini birincilikle bitirdi. 1896 yılında İstanbul Harbiyesi'nden 'Pekiyi' derecesiyle Kurmay sınıfına ayrıldı ve Kurmay Yüzbaşı Rütbesiyle 4. Orduya atandı. Kurmay Yarbay rütbesiyle Harp Okulunda tabya(askerlerin bir arazide düşmana karşı tam tedbir ve nizam üzerine yerleştirilmesi, başarı için kullanılan vasıtalar) öğretmenliğine atandı. Başkomutan dâhil Genel Kurmay Başkanı rütbesine ulaşabilen çok değerli komutanlar yetiştirdi.



Şevki Paşa, Galiçya' da 15. Kolordu Komutanıyken gösterdiği üstün başarılardan dolayı Alman Ordusu Başkomutanı ve Almanya İmparatoru Wilhelm kendisine "çivi" lâkabını takmıştı. Teşekkür için cepheye gelen İmparator, Kolordumuza hediye olarak bir vagon içki ve yiyecek de göndermişti. Ancak sofrada içki yerine ayran, salam yerine Harput köftesi ve bulgur pilavını görünce bu olayı kendisine hakaret telakki etmiş ve Başkomutan Vekili Enver Paşa'ya baskı yaparak bu değerli Komutanı İstanbul'a geri aldırtmıştı. Galiçya zaferinden sonra cephede üstün maharetlerini sergileyen Yakup Şevki Paşa'yı Berlin'e İmparator sarayına davet etmişler ancak sarayın kapısında Türk Bayrağı bulunmadığı gerekçesiyle saraya girmemiş ve Almanlar Türk Bayrağını asmak zorunda kalmışlardı. 3. Ordu komutanı Vehip Paşa'nın ısrarlı talebi üzerine Fevzi Çakmak Paşa'dan boşalan 2. Kafkas Kolordu Komutanlığına Harputlu Yakup Şevki Paşa atanmıştı.

Daha sonra Bağdat'a doğru çevirme harekâtı yaparak Irak'ı tekrar ele geçirmek amacıyla kurulan 9. Ordu Komutanlığı'na atanan Y. Şevki Paşa doğuda Ermeni çetelerinin yaptığı yağmalama ve katliamları da başarıyla püskürtmüştü. Sivil Türklerin eğitimine de büyük ihtimam göstermiştir



İngilizlerin güzel yurdumuzu parselleme emellerini bozan, geri çekilmeyi geciktiren Yakup Şevki Paşa, İngilizlerin korkulu rüyası haline gelmişti. Bunun üzerine İngilizler, İstanbul Hükümetini sıkıştırarak 9. Orduyu lav ettirmiş ve Şevki Paşa'nın İstanbul'a gelmesini sağlayarak onu pasifize ettirmişlerdi. Bununla da yetinmeyip İngiliz Başkomutanı Harington özel ilanlarla Şevki Paşa hakkında tutuklama emri çıkarmıştı. Bu kritik dönemde Şevki Paşa bir süreliğine eski emir subayı olan yazarımızın evinde gizlenmişti. Aylar geçmiş, Ramazan gelmiş, Kadir gecesi Şevki Paşa annesinin elini öpmek için İhsaniye' deki kiracı olarak oturduğu evine gitmişti, oradan da teravih namazına giderken tanınarak tutuklanmış ve 13 Temmuz 1920'de Malta'ya sürgüne gönderilmişti.

Çok iyi derecede Almanca ve Fransızca bilen Şevki Paşa Malta da boş durmamış İngilizce öğrenmiş ve derin Tarih ve Askeri bilgilerini geliştirmiştir. Malta'da sürgünde bulunan A. Emin Yalman o günleri anlatırken "Çoğumuz dertli gibi dolaşır, kâğıt oynayarak zaman öldürmeye çalışırdık. Şevki Paşa hiçbir zaman halinden şikâyet etmedi, hiçbir oyun ve eğlencemize katılmadı ve bir dakikasını bile boşa geçirmedi, okudu okudu…" demektedir. Sakarya Savaşı zaferle sonuçlanmış, Malta'da esir olarak bulunan Şevki Paşamız, mübadele yoluyla 25 Ekim 1921'de serbest bırakılmıştı.

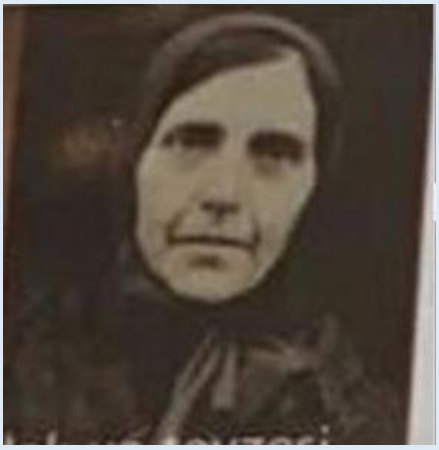
Çanakkale Muharebelerinde Kolordu Komutanı olarak büyük kahramanlıklar gösteren ve Mustafa Kemal ile aynı cephede omuz omuza Ülkesini başarıyla savunan Şevki Paşa Ankara'ya geldiğinde Karargâhı Bolvadin'de olan ve yeni kurulan 2. Ordu Komutanlığına atanmıştı. At üzerinde günlerce cepheden cepheye koşar, birlikleri ve komutanları gece-gündüz teftiş ederdi. Ordu karargâhını genç, cesur subaylardan oluşturan Şevki Paşa çalışma temposuna uyamadıkları için 3. Kolordu komutanı Arif beyle 2. Kolordu komutanı S. Adil Paşadan memnun değildi ve başka görevlere atanmalarını istiyordu. Özellikle Sivrihisar yakınlarında ki Kaplıca'da gece-gündüz içki içip alem yapan Arif beyden hiç memnun değildi. Şevki Paşa'nın ısrarı üzerine Arif Bey Başkomutanlık Özel Kurmay Başkanlığına kaydırılmıştı. (Arif bey, savaştan sonra Aziz Atatürk'ü öldürmek için kurulan komploya katıldığı için İzmir'de İstiklal Mahkemesi kararıyla idam edildi). Bazı hatıralarda komplo haberini ilk öğrenen ve Başkomutanı uyaran zatın Şevki Paşa olduğu belirtilmiştir.

Türk askerlik tarihinde en yüksek tabiyacı ve faziletli bir kumandan olarak unutulmaz yeri olan, çok sayıda üstün hizmet madalyalarına sahip olan Yakup Şevki Paşa'nın; Türk-Yunan Harbi, Tabiye Meseleleri ve Tatbikatı adlı eserleri hala önemini korumaktadır.

Komutanların Komutanı Aziz Atatürk'ün hocası ve silah arkadaşı Orgeneral Harputlu Yakup Şevki Paşa Kurtuluş Savaşından sonra Yüksek Askeri Şura üyesi olarak da üstün hizmetlerini sürdürmüştür. 20 Aralık 1939 yılında hakkın rahmetine kavuşmuştur. Kabri Ankara Atatürk Orman Çiftliği alanındaki İstiklal Harbi Komutanlarının yer aldığı (61 Komutan) Devlet mezarlığında Kazım Karabekir, Fahrettin Altay yanında yer almaktadır. Canları pahasına bu cennet vatanı bize bırakan asker-sivil tüm şehit ve gazilerimizi minnet ve rahmetle anıyoruz.

Mustafa Kemal Atatürk'ün övgüyle bahsettiği ve hayatı romanlaşan Elazığlı bayan:

ATİYE (KÜÇÜK) HANIM



"Asıl Adı Atiye" adlı romanın kahramanı olan Atiye Akçam, ölümüne kadar "Küçük Hanım" olarak biliniyor. Güzelliği ve kültürüyle Elazığ'ın en ünlü kadınlarından biri olan Atiye Hanım'ın inişler ve çıkışlarla geçen hayatı, sonunda kimsesizler mezarlığında bitiyor.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığlı Yazar Naşide Gökbudak'ın ikinci romanı olan, "Asıl Adı Atiye", Sıdıka Hanım'ın ilk çocuğu, "Küçük Hanım" diye tanınan Teyzesi Atiye'nin hayatını anlatmaktadır. Kendisinden üç yıl evvel doğan ve konağın ilk çocuğu olarak "Küçük Hanım" diye çağrılan, ancak ölümünden sonra "Atiye veya Asiye" diye kayıtlı bir adı olduğu öğrenilen Küçük Hanım'ın hayatı Naşide Gökbudak tarafından romanlaştırılmıştır.

Yazar Gökbudak'ın, teyzesi Küçük Hanım'ın özel yaşamı da annesinin yaşamından daha iyi olmamıştır. Onu yaşamı boyunca mutlu eden en büyük olaysa Elazığ'a geldiği zaman Atatürk'le tanışması ve konuşmasıdır. Mutsuz yaşamı ise maalesef Elazığ Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde son bulmuştur.



ASIL ADI ATİYE

Yazarın ikinci eseri olan Asıl Adı Atiye, 2005 yılında yayımlanmıştır. Gökbudak, anneannesi Sıdıka Hanım'dan sonra ailesinde hayatı dramatik olay örgüsüne sahip olan bir diğer kişiyi, teyzesi Atiye Akçam'ı anlatmaktadır.

NAŞİDE HANIM'DAN TEYZESİ KÜÇÜK HANIM

Küçük hanım Harput'un ünlü ailelerinden, şarkılara, türkülere konu olmuş Saraylı küçük beyin büyük kızıdır. Annesi Sıdıka Hanım gibi güzelliği ile ünlüdür. Küçük hanım zamanın akışı ve imkânları içinde kendini de yetiştirmiş zarif ve kültürlü bir kadındır. On dört yaşına kadar ud dersi, tarih ve edebiyat derslerini Elâzığ'ın ünlü şairi ve uzaktan akraba da olan Hacı Hayri beyden almıştır. Kabiliyetli ve zamana uyumu benimseyen bir yapıya sahiptir. Babası Küçük Bey maalesef o bitmeyecek serveti hiç de hoş olmayan uğraşlarla sıfıra indirip, Saray köyüne adını veren

ünlü üç katlı, üçüncü katta sular akan muhteşem binadan almıştır. On dört yaşından sonra büyük bir yokluk içinde kalan aile hayatta kalabilmek için her türlü çabayı sarf etmiştir. Bunların başında Küçük Hanım gelmektedir. Güzel sanatlara düşkün ve çağdaş bir yapıya sahiptir. Kendi çabası ile eşine yeni alfabeyi öğretmiş ve Belediye başkanı olan Elâzığ'ın ünlü siyasilerinden Hurrem Müftigil'in Belediye reisi olmasından sonra, Ergani'de ikâmet eden kocasını Elazığ belediyesi varidat müdürlüğü yardımcılığına kadar getirmiştir. Kendisi de o zamanın Elâzığ'daki ünlü ailelerin hanımlarına dikiş dikerek adeta Elâzığ da henüz bilinmeyen modanın ilk yaratıcısı olmuştur. Giydiği, tavrı Elâzığ hanımları arasında konuşulan bir isimdir.

-Naşide Hanım, teyzenizin Atatürk ile aynı baloda olması ve Atatürk ile yapılan o muhteşem diyaloğu anlatır mısınız?

-Tabii benim de çok hoşlandığım ve tabii gurur duyduğum bir anı. Teyzemin hayatı o kadar inişli yokuşludur ki, onun her anı, her hareketi bir romanın çekirdeği olabilir. Bu hikâyeyi bizzat teyzemden dinledim. Ancak o zaman teyzem artık eski Küçük Hanım olmaktan çıkmıştı. Akli melekesini büyük oranda kaybetmişti. Bu şartlarda tam inanamadım. Annem Dilşat hanıma sordum. Annem

-Evet kızım gitti. Ben çok iyi biliyorum.

-Nasıl bizim ailenin siyaset ile pek alakası yokmuş, dedim.

-Halamın oğlu Hurrem Müftigil vardı ya.

Yine de tatmin olmamıştım. Çünkü Hurrem Müftiğil'in çok modern ve çok kültürlü bir eşi vardı. Nimet hanımı neden götürmedi de teyzemi baloya götürdü?

Diye sordum. Annem;

-Oo nedenini bilemiyorum, diyerek kestirdi.

Romanım orada kalmıştı. Teyit ettirmeden böyle tarihi bir olayı yazamazdım. Nimet yenge ve Hurrem Bey çoktan vefat etmişti. Bir tek kızı vardı. Fitnat abla dite tanıdığım. Onun da izini kaybetmiştim. Fitnat hanım Elâzığ'dan üniversite okuması için gönderilen üç kızdan birisidir. Benim kıymetli hocam Cahide Dalokay, Avukat Şaban Talu'nun yine çok sevdiğim büyük kızı Nermin Talu ve Hurrem Müftigil'in tek kızı Fitnat hanım. Hatta Cahide hocamdan dinlediğime göre ki şüphesiz gerçektir. Üçü bir kompartmanda Elâzığ'dan trene binerek yüksek tahsil yapmaya gitmişlermiş.

Ben bu tıkanıklık içinde yazmayı durdurmuştum. Birkaç gün sonra telefonum çaldı. Tanımadığım bir bayan,

-Naşide kitabını okudum bayıldım. Sen bizi yanıltmadın. Ben biraz mesafeli konuşuyordum.

Sonra birden,

-Sen beni tanımadın galiba.

-Ne yazık ki öyle. Özür dilerim.

-Ben Fitnat, Hurrem Müftigil'in kızı.

-Ayy Fıtnat abla sizi bana Allah mı gönderdi? Diyerek sıkıntımı özetledim. Fitnat abla,

-Naşide ben sekiz yaşlarında falandım. Dedem İbrahim Talu Bey çok hasta idi. Ve Ankara'da yanımızda tedavi görüyordu. Annem babama refakat edemedi.

Elâzığ'a vardığında babaannem ile görüşmüş ve o baloya kuzeni Küçük Hanım ile gitmeye karar vermiş. Hatta sonradan babamın şöyle bir lafını cümlesini "Ben eşsiz liderimiz Atatürk'e Elâzığ'ın kendi gösterdiği yolda büyük istek ve başarı gösterdiğini çağdaş bir kadın olma yolunda çaba gösterdiklerini ve başarılı olduklarını göstermeye çalıştım. Bu durumda Küçük hanımdan daha iyisi olamazdı." dediğini hatırlarım.

-Yazabilir miyim?

-Tabi hayatım.

Naşide hanım derin bir nefes aldı.

-Hemen yazmaya başladım. Teyzem o baloya kendi diktiği kadife bir elbise ile gittiğini saçlarını topuz yaptığını, ama ayakta durmak için çok çaba sarf ettiğini, elinin ayağının



durmadan titrediğini anlattı. O muhteşem bir varlıktı. Görüp te heyecanlanmamak, hayran olmamak mümkün değildi. Ben durmadan O'na içinde kaybolduğum mavi gözlerine bakıyordum. Birkaç kere Atatürk'ün de bana baktığını gördüm. Başımı önüme eğerken içimden "Ayıp oluyor. Göz hapsine almış gibi oluyorum." diye düşünmüştüm. Atatürk çok yakınımda idi. İki yanında Elâzığ'ın askeri paşası. Hurrem Müftigil ve daha hatırlayamadığım üst düzey idarecileri. Atatürk, beni işaret ederek,
-İnsanlar ikiz doğmasalar bile dünyada tıpatıp benzerleri yani ikizleri olurmuş derlerdi, inanmazdım. Ama doğruymuş bu hanımefendi benim Bulgaristan'da ateşe olduğum günlerde karşılaştığım İspanya konsolosunun eşinin tıpatıp aynısı. Çok doğruymuş, der. Teyzem hazır cevap ve güzel konuşan bir hanımdı.
-Hayır paşam her zaman doğru olmuyor. Mesela sizin Dünya'da bir benzeriniz yok, olamaz. Allah tek yaratmış ve Türk milletine lütfetmiş, Şükrediyorum. Atatürk kıvılcım saçan mavi gözlerinde dahi görülen bir tebessümle Paşa'ya döner,
-Paşa Elâzığ halkı özellikle hanımları bu kadar zeki ve hazır cevap mıdır?
-Öyledir, paşam. Bir iki akortsuz ses çıksa bile inanın O gerçek Elâzığlı değildir.
Elazığ'da askeriyenin başında olan Paşa yaşanan dersim isyanına ve ufak tefek baş kaldırılara işaret etmişti galiba.
Naşide hanım susmuştu. Bir süre sessiz kaldı. Sonra,
-Bana müsaade teyzemi anlatmakla bitmez. Çok merak edenler SIDIKA HANIM, ATİYE HANIM ve RAHMİ BEY romanlarımı okusunlar. Eminim çok zevk duyacaklardır, dedi.
Bu güzel konuşmadan ötürü teşekkür ederek telefonu kapattım.

ATİYE AKLİYE HASTANESİNDE

Roman boyunca kaderci bir anlayışla anlatılan Küçük Hanım'ın hayatının dönüm noktalarının merkezinde üç erkek vardır.
Küçük Hanım'a ilk darbeyi bütün servetini yiyerek onları yoksulluğa mahkûm eden babası Küçük Bey vurur. Bir nevî olayların başlangıç noktası olan bu gelişme ile Atiye Hanım, kaybettiği imkânların yasını hep tutacaktır. Aşkla çocukken tanışan Atiye Hanım, Kemal'le evleneceğini düşünürken yine hayal kırıklığına uğrar. İyi bir insan olduğunu düşündüğü Mustafa ile evlenen Küçük Hanım, bu kez de aldatılması ile bir darbe alır. Boşanması ve Kemal'in de karısının ölmesi üzerine bir kez daha ümitlenen Küçük Hanım, yine ayrılık yaşar. Kaderine küsen Atiye Hanım, intihara kalkışır. Hayatının en büyük hatası olarak gördüğü ameliyatı, çocuksuz bir hayat yaşamasına sebep olur. Bu boşluk, aklî dengesini yitirdiğinde bile canlıdır. Mustafa'nın kardeşinin evlatlık vereceği Dilan bebeği hiçbir zaman unutmaz. Roman boyunca, Dilan bebeğin eşyalarıyla teselli bulmaktadır.
Asaleti, güzelliği ve kültürüyle her zaman girdiği ortamlarda gözde biri olan Küçük, zamanla yaşadıklarını kaldıramaz ve kendini akıl hastanesinde bulur.
Son günlerini akıl hastanesinde geçirirken, Kemal ziyaretine gelir fakat onu hatırlamaz. Kemal de bu acıyla intihar eder. Bir süre sonra hastalanıp vefat eden Atiye Hanım'ı kimsesizler mezarlığına defnederler. Ankara'daki ailesi altı ay sonra ölüm haberini alır.

Atatürk, Elazığ'da bir köylünün ikram ettiği şarabı beğenerek, Şarap Fabrikası'nın kurulması yönünde talimat verdi.

Öküzgözü'nün kaderi değişti





ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ'ın tarihi incelendiğinde; geçen yüzyılın başında, gayrimüslimlerin Elazığ'da köklü bir bağcılık kültürünü oluşturduğu ve şöhreti sınırları aşan Şaraplar yaptığı belirtilmiştir. 1937 yılında Elazığ'a gelen Mustafa Kemal Atatürk'e bir köylünün ikram ettiği şarap, Öküzgözü'nün kaderini değiştirmiştir.

Şarabı beğenen Atatürk, üzüm hakkında bilgi almış, bölgedeki şarap üretim potansiyelinin araştırılması ve şarap fabrikası kurulması talimatını vermiştir. 1942 yılında deneme atölyesi, 1945'te Elazığ'a Şarap fabrikası kurulmuştur. Elazığ şaraplarına şöhret kazandıran sihirli karışım, bölgede inceleme yapan Fransız uzmanların önerisi ile oluşmuştur. Öküzgözünün tatlı gövdeli şırası Diyarbakır'ın buruk Boğazkere'si ile dengelenmiştir. Tekelin bu formülle ürettigi BUZBAĞI şarapları uluslararası yarışmalarda ödüller kazanmış ve bölgede bağcılık yeniden canlanmıştır. Bölgenin mikro klima iklimine has olarak yetiştirilen Elazığ ile özdeşleşen Öküzgözü üzümü Elazığ Üzüm Üreticileri Birliği tarafından tescillenerek patent koruması altına alınmıştır. Elazığ'ın markalarından Öküzgözü ve Boğazkere üzümlerinin dünya şaraplık üzüm çeşidi ve kalitesi açısından aranan ürün olması, bölgede bağcılık tarımının çok gelişmesini sağlamıştır. Özellikle 1945 yıllında Tekel Şarap Fabrikasının kurulması, üzüm ürününün markalaşmasına ve geleneksel bağcılığın şekil değiştirmesine öncülük etmiştir. Bu çalışmada, Elazığ'ın marka olma yolunda olan Bağcılığın sektör ve pazarlama problemleri, Dünyada Elazığ üzümlerinin önemi, markalaşma problemleri ile ürünün markalaşamamasından dolayı ortaya çıkan problemleri anlatmak istedik.

FOTOĞRAFLARLA 21 KASIM 1938 TARİHİNDE ATATÜRK İÇİN ELAZIĞ, MADEN VE PALU'DA DÜZENLENEN ANMA TÖRENLERİ

ELAZIĞ'DA İLK MATEM



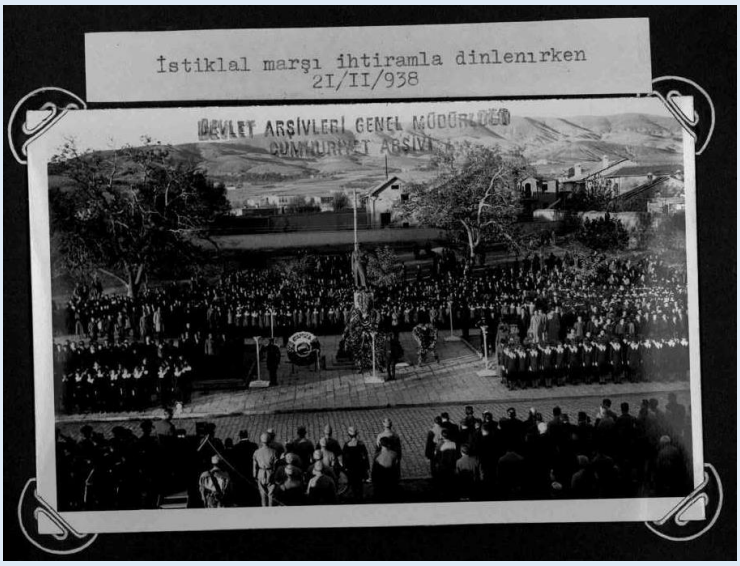
ATATÜRK Heykeline çelenk koyanlar ihtiram vazifesini ifa ederlerken
2I/II/938

ATATÜRK Heykeline konmak üzere bir çelenk getirilirken
2I/II/938





Dördüncü U.Mf. ve Elazığ valisi ve diger subay ve memurlar merasime intizar ederlerken.2I/II/938



İstiklal marşı ihtiramla dinlenırken
2I/II/938



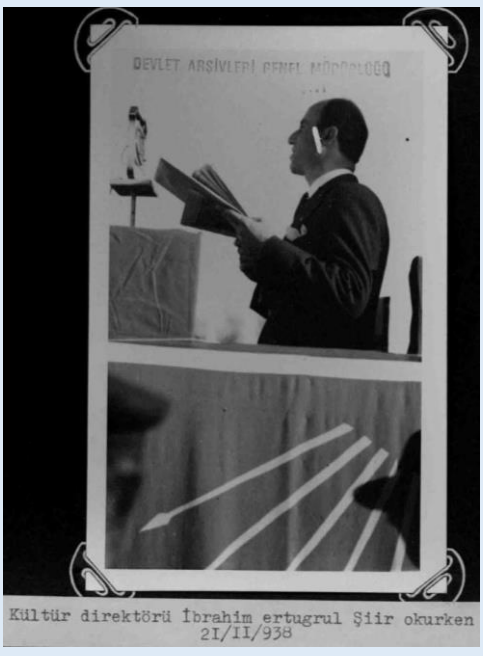
Kız Enstitüsü ve Orta okul talebesi ATALARI için gözyaşı dökerle
2I/II/938



Merasimde Halkevi adına Bayan Cemile aytaç hitabesini söylerken
2I/II/938



Mini mini yavrular ögretmenleri ile hatipleri dinleyurlar
2I/II/938



Kültür direktörü İbrahim ertugrul Şiir okurken
2I/II/938

MADEN'DE İLK MATEM



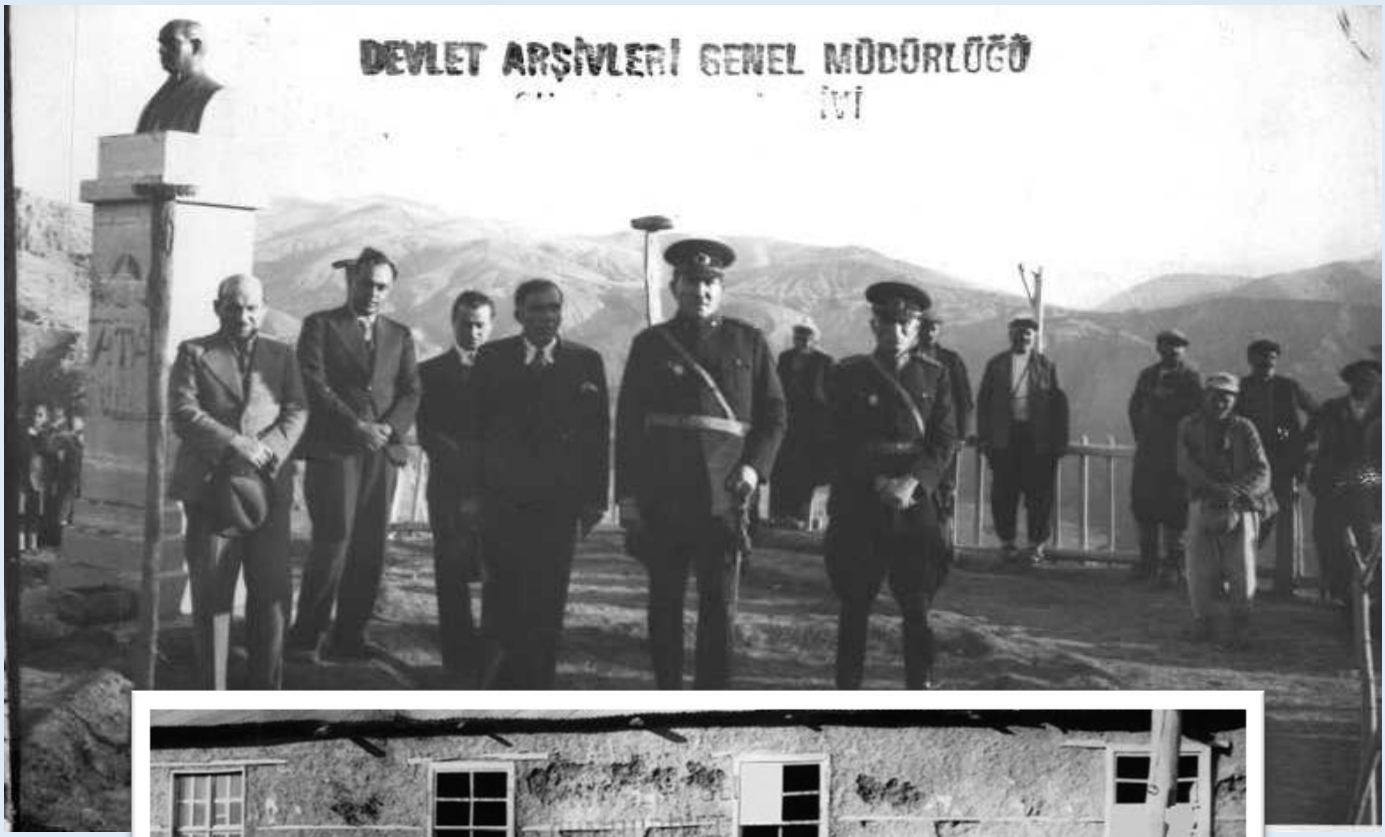






PALU'DA İLK MATEM







Ata’nın vasiyeti yerine getirilmedi



“Burada Yalova gibi modern bir şehir kuracağım” diye söz veren Atatürk, gerekli tesislerin yapılması için de 500 bin liralık ödenek gönderilmesini emretmişti. Ata’nın ölümünden sonra bu söz tutulmadı.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

14 Kasım 1937 günü Yolçatı'na gelen ve büyük bir törenle karşılanan Atatürk ile beraberindekiler o gün Elazığ'a geçmeden Diyarbakır'a gittiler. Diyarbakır'a giderken, Elazığ'ın Sivrice İlçesinde bulunan Gölcük Gölü'nü gördüğünde, beyaz treni göl kenarında durduran Atatürk bu güzellik karşısında duygularını "Dünyanın en güzel memleketi Türkiye'dir" diyerek dile getirdi. Orada bulunan köylülere "Burada Yalova gibi modern bir şehir kuracağım" diye söz vererek gerekli tesislerin yapılması için hemen 500.000 TL'lik bir ödeneğin gönderilmesini emretti.









Atatürk, Gölcük'ün kenarında bulunan en yüksek dağın Hazar Baba olduğunu öğrenince, bu gölün adının Hazar Gölü olmasını istemiştir.
Atatürk Ankara'ya döndükten kısa bir süre sonra buraya ilgili uzmanlar göndererek çalışmalar başlattı. Fakat Atatürk'ün vakitsiz ölümü ile bu çalışmalar yarıda kalmıştır.
Aradan 84 yıl geçmesine rağmen hala Atatüürk'ün vasiyeti yerine getirilmedi. Göl turizminin yanı sıra bölgede bulunan Hazarbaba Dağı'nda yer alan kayak tesisleri de kış turizmi için de ideal.

Atamızdan özel kıyafetler



ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Atatürk'ün fotoğraflarına bakıldığında her zaman dikkat çeken bir ayrıntı var; şıklığı... Mustafa Kemal Atatürk, özel dikilmiş takım elbiseleri ve şapkalarıyla, her zaman çok şık görünürdü...



1937 yılında Elazığ ve yöredeki illeri ziyaret eden Atatürk, Malatya ve Hazar Gölü'nde aynı kıyafetleri giyerken Maden ve Pertek ziyaretlerinde özel olarak Golf Elbisesini giyidi. Maden'de papyon kravat takan Atatürk, Pertek de düz kravat kullandı.

Atatürk'ün terzisi Levon Kordonciyan'ın dedesiyle aynı ismi taşıyan dördüncü kuşak torunu, büyük dedelerinden dinlediği Atatürk'ü anlattı.

Cumhuriyetin Kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün 1920'lerde terzilik eğitimi alması için Paris'e gönderdiği terzi Levon Kordonciyan'ın mesleğini, şimdilerde kendisiyle aynı ismi taşıyan torununun çocuğu Levon Kordonciyan sürdürüyor.

"Atatürk'ün kıyafetlerini yapmışlar"

Sultanhamam'da Hagopyan Han'da terzilik yapan büyük dedesi Levon'un yanında çıraklık eğitimine başlayan Levon Kordonciyan, 1 ay sonra terzi sandalyesine oturarak insanların ölçüsünü alarak, kalıp çıkarmaya başladığını söyledi:

Kordonciyan, şunları kaydetti:

"Büyük dedem Levon Usta'nın babası İskender Bey, 1800'lü yılların sonunda Rize'den İstanbul'a göç etmiş. 9 oğlunu kuyumcu yanına verirken diğer oğlu Levon'u Rum bir terzinin

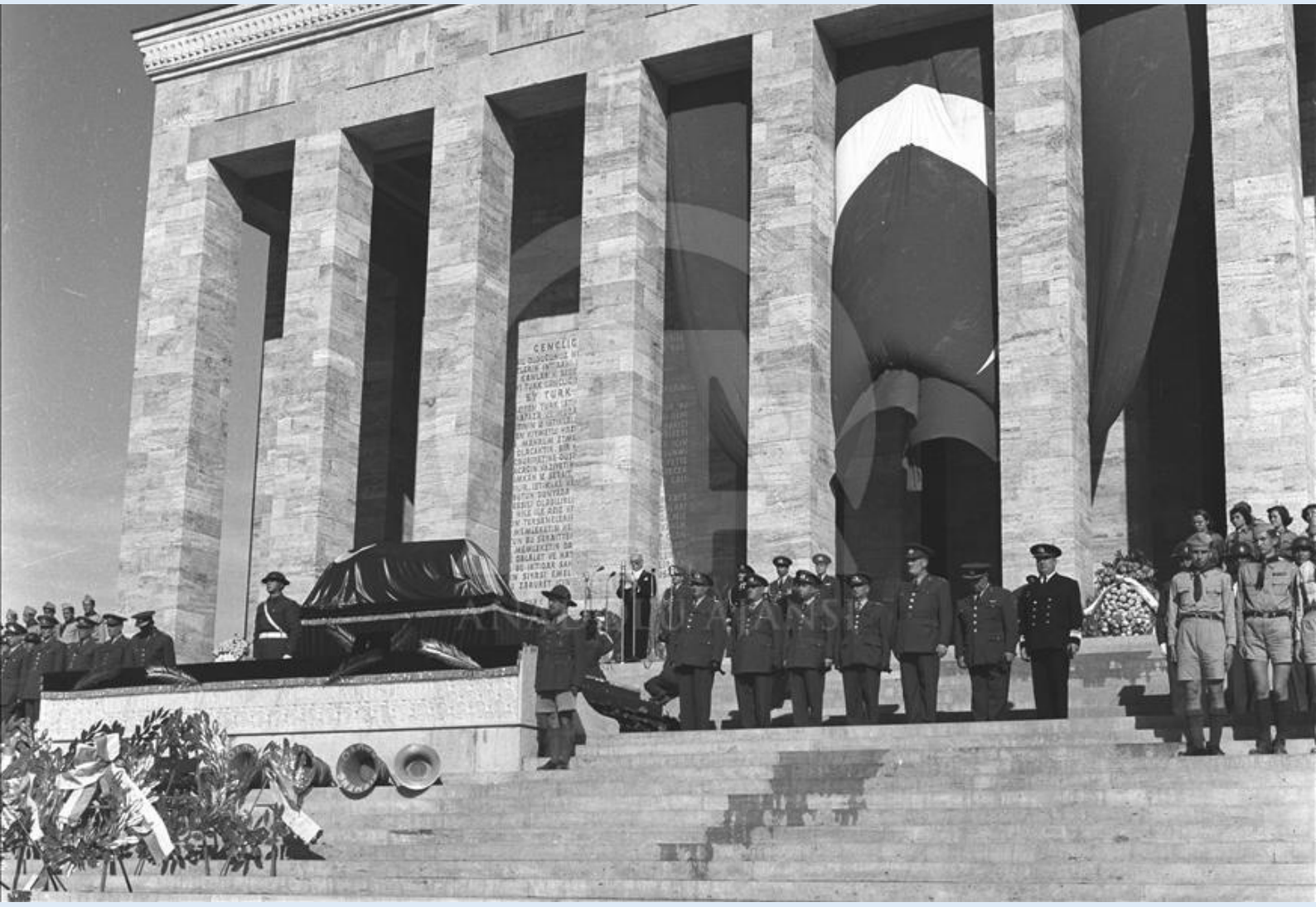


yanına vermiş. Bu sırada Mustafa Kemal Atatürk bir şekilde büyük dedemle tanışmış. Frak, jaketatay ve redingot eğitimi görmesi için onu bir grupla birlikte Paris'e yollamış. Orada



evlenmiş ve ikinci kuşak dedem Paris'te doğmuş. Altı sene sonra Türkiye'ye dönmüşler ve Atatürk'ün kıyafetlerini yapmaya başlamışlar. Paşanın ve yaverlerinin, milletvekillerinin kıyafetlerini yapmışlar. Atatürk'ün büyük dedeme hediye ettiği şapka da hala burada. Bayrağı yaklaşık 35 yıldır ben taşıyorum. Hala ilk günkü heyecanımla, bu onurlu ve önemli mesleği ben de gelecek kuşaklara aktaracağım."

Anıtkabir'e Harput'tan toprak

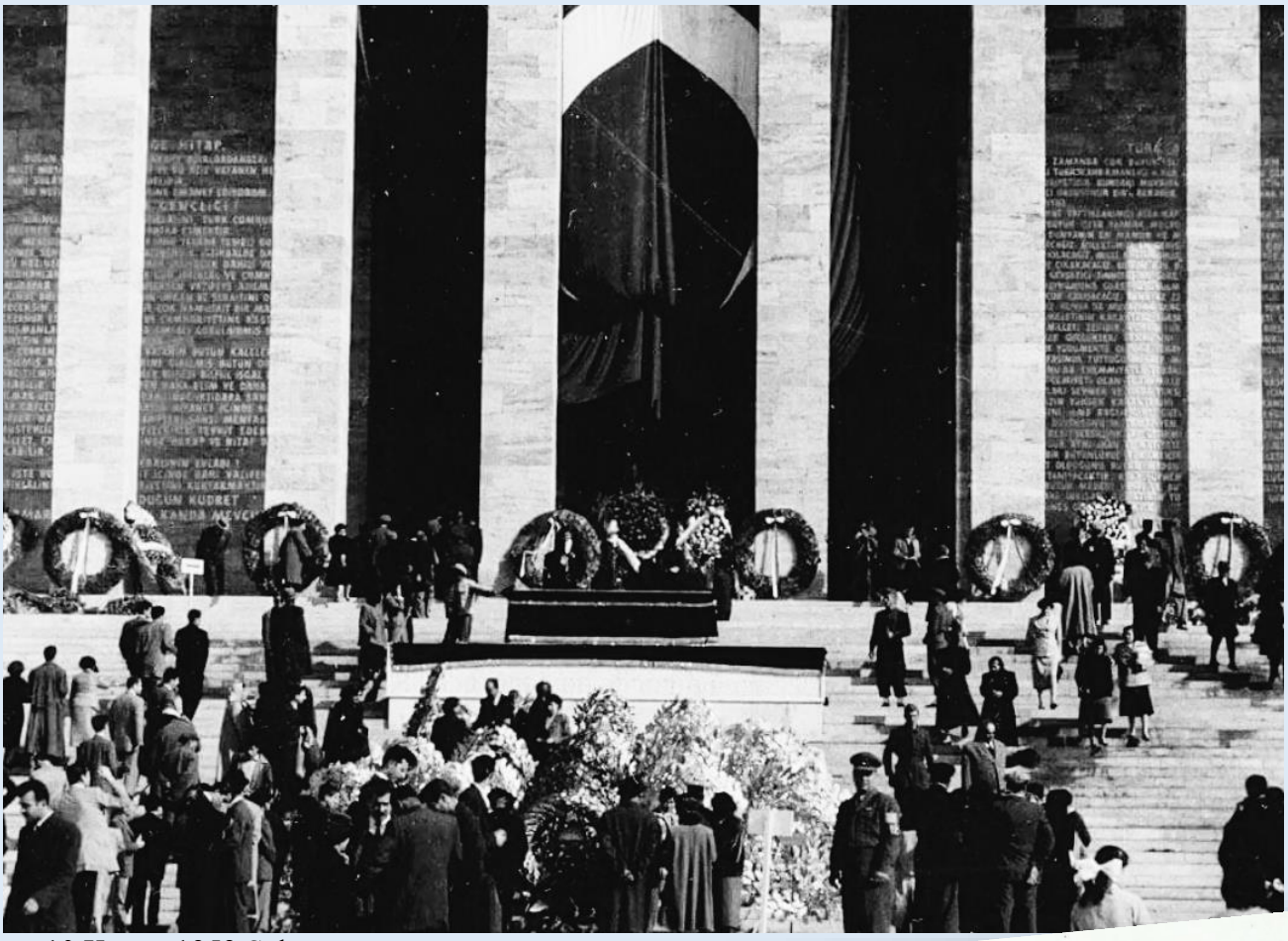


1938 yılında vefat eden Mustafa Kemal Atatürk'ün naaşı 1953 yılında Anıtkabir'e alındı. Düzenlenen törene Elazığ'daki çiçeklerden bir çelenk ile Harput Süt Kalesi'nden toprak götürüldü.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Gazi Mustafa Kemal Atatürk, 10 Kasım 1938 Perşembe günü saat 09.05'te vefat etmiştir. Atatürk'ten sonra 2. Cumhurbaşkanı olan İsmet İnönü, yeniden Başbakan olan Celal Bayar ve Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak'ın kararları doğrultusunda "Muvakkat (geçici) Kabir" olarak "Anıtkabir"in inşasına kadar, Etnoğrafya Müzesi seçildi. Resmî devlet töreni 21 Kasım 1938 Pazartesi günü icra edilmişti. Atatürk'ün naaşı, 1953'te Anıtkabir'e nakline kadar burada kalmıştır.

Dokuz yıllık bir inşaat döneminden sonra Anıtkabir 1953 yılının ortalarına doğru tamamlandı. Atatürk'ün aziz naaşının, önce 29 Ekim 1953'te, fakat hazırlıklar bitirilemediği için sonra 10 Kasım 1953 tarihinde yapılacak büyük bir devlet töreni ile Etnografya Müzesi'ndeki "muvakkat (geçici) kabir"den alınarak; Anıtkabir'deki "ebedi istirahatgâhı"na defin edilmesine karar verildi.



10 Kasım 1953 Salı günü sabah, 09.05'te saygı duruşu ile başlayan Anıtkabir'e nakil törenine Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Başbakan Adnan Menderes, İsmet İnönü, TBMM Başkanı Şükrü Saraçoğlu ve Atatürk'ün kız kardeşi Makbule Atadan Hanımefendi başta olmak üzere; bütün mülkî ve askerî erkân ile kalabalık bir halk topluluğu katıldı.

3 Kasım 1953 tarihli Uluova Gazetesi'nde manşetten yayınlanan haberde, Ankara'da düzenlenen törene 10 izci, belediyeden 3 kişilik bir heyet ve Elazığ Lisesi Müdürü'nün yanı sıra Harput Süt Kalesi'nden Elazığ Toprağı ve bir çelengin gittiği yönünde haber yapılmıştı.



Uluova

Devlet Nüshası

ELAZIĞI SEVENLERİN GAZETESİ

YIL 1 SAYI 215 3/KASIM/953 SALI FİATI 5 KURUŞ GÜNLÜK BİTARAF GAZETE

SAHİPLERİ Şevket ÇEÇEN Muhsin PARLAR Gazetemiz Pazartesi hariç her gün çıkar

Atatürkün Ölümünün 15 ci Yıldönümünde Muvakkat Kabirden Toprağa Veriyoruz

Bu münasebetle Harput Kalesinden toprak Elâzığ çiçeklerinden bir Çelenk gidiyor

Nalinci Keseri

Muhsin PARLAR,

Bir iki defa bu sutunlar da İngiliz siyasetinin kay-

Milletimizin dahilerinden Mustafa Kemalin ölümünün on beşinci yıl dönümü Ankarada Eşsiz bir Törenle Muvakkat kabirden Alınarak on Kasımda Anıtkabre nakledilecektir. Törenler 4 Kasımdan itibaren başlıyacaktır. Bu hazin Törene yurdun 64 Vilayetinden Toprak ve heyetler gidecektir. Elazığdan bu Törene Ankarada bulunan on adet izcimiz Ayrıca Belediyeden üç kişilik bir heyyet ve Lise Müdürümüzün katılacağı bu heyyetin beraberinde, Harput kalesinden Elazığ Toprağı ve çiçeklerden yapılmış bir çelengi götürecekleri öğrenilmiştir.

BASINA YANSIYANLAR… BASINA YANSIYANLAR…



AKŞAM

Bugün 16 sahife

Atatürk dün Elâzizden Tunceline de gittiler

Büyük Önderin bu sabah Adanayı şereflendirmeleri muhtemeldir

Atatürk, Hozat deresi üzerinde yapılan beton köprüyü merasimle açtılar ve bu köprüye talihsizlerimizden bir kolay gelen Singeç adını verdiler

Kıymetli bir müessesemiz

Deniz Harb Okulunun yüz altmış ikinci yılı

İlk Bahriye mektebi nasıl kurulmuştu? Ne gibi safhalar geçirdi?

"Elâziz" sözü "İl" ile "Azık" dan mürekkep

B. Fazıl Ahmed Aykaç ile İsmail Müştak Mayakon Halkevinde iki konferans verdiler

Tuncelinde imar

108 kilometrelik yolun mühim kısmı yapıldı

Dikkatler

Memur olacaklar ve Üniversite

ULU ÖNDER

ATATÜRK'ün

Doğu gezisi

Büyük Önderimiz Atatürk 12 İkinciteşrinde Ankaradan doğu vilâyetlerinde bir tetkik seyahatine çıkarak 21 İkinciteşrinde Ankaraya avdet buyurmuşlardır. Her ayak basığı yeri ihya eden Büyük Önderimiz vilâyetlerimize nur ve hayat saçan seyahatine ait resimleri Dergimize şeref ile basıyoruz:

Büyük Şef Atatürk Doğu seyahatinden intibalarını 21 İkinciteşrinde Ulus gazetesine şu mühim beyanatla izah buyurmuşlardır:

«Memleketin on bir vilâyet merkezi ve dolaylarını gezdim. Bütün bu şehir ve dolaylardaki Türkleri, bilhassa analarını ve çocuklarile görmekten çok sevindim. Yüksek medeniyetimizin temeline şahid oldum: Madenlerimizin çıkarılmış temeller... Bu açılmış maden ocaklarında profesörlerile, mühendislerile, amelesile baştan aşağı çalışmakta olan yüksek anlayışlı bir insan ordusu... Öyle memleket böyle bir ordu ki orada kadınlar erkeklerile omuz omuza çalışmakta, çoğu sapana yapışmış, amelelerimizin arasile Türkün azık toprağını işlemeğe, işletirmeğe çalışıyor, toprağa hükmetmeğe çalışıyor, onu gönülden bağlı bir halde bekliyor. Bu insanlar Türkiye Cumhuriyetinin kuvvetli ve muhtaç olduğu bir zamanda kendi rızkının fazlasını değil, tereddüdsüz, büyük bir memleket haznesine verdiklerimizi bu kısa bir zamanda yapmak kabil değildir. Bu ister olsun veya olmasın, bu Türk camiası içinde az çok gezen [illegible] tetkik eden [illegible]

Büyük Başbuğ ve Başvekil Ergani madeninde bütün dünyaya büyüklük saçan kuvvetli ve asil bir varlığın içinde duymamak imkânı yoktur Böyle duymıyan şuursuzlar bir tarafa bırakılınca, hakiki insanlık, tereddüdsüz, kabul eder ki Türkiye Cumhuriyeti ve onun bugünkü sahibleri olan Türkler bütün dünya meedniyet ve insanlığı için bir imtisâl örneğidir. Yalnız bu kadar değil, Türkler tarihin çok eski devirlerile beşeriyete karşı yaptıkları kültürel vazifeleri yeniden, ve fakat bu sefer daha alâ surette yapmağa hazırlanan yüksek bir varlıktır.

İşte Doğu seyahatinden döner ken, Ankaraya ulaşmak için geçen şu kısa zaman içinde seyahat arkadaşlarıma ifade edebileceğim intıba budur.»

…erlerde, araziyi tetkik ediyor. …ay Cevat Abbas)

Büyük Şef, Singeç köprüsünü bizzat açıyorlar

Büyük Başbuğ, küçük mektebilere iltifat ediyor

Elâzıkda, Büyük Şefe selâm duran genç zabitlerimiz

Atatürk, Murad nehri kıyılarında

Ulu Önder, Pertek Halkevinden çıkarken

Murad nehri üzerinde Singeç köprüsü

8

Hesap defterleri

AKŞA

Sene 20 — No. 6857 — Fiatı her yerde 5 kuruş

ÇARŞAMBA 17 Teşrinisani 1937

Atatürk Diyarbakırdan Elâzize hareket ettiler

Diyarbakır - Irak ve Iran hattının temel atma merasimi yapıldı

Büyük Şef merasimi yakından tedkik buyurdular. Başvekil, Nafia vekili, umumi müfettiş mühim nutuklar söylediler

Ehliyet Teşebbüs Mesuliyet

Büyük Şef Atatürk Sivasta tedkiklerde bulunurken

Diyarbakır 16 (A.A.) Atatürk bugün öğleden evvel umumi müfettişlik binasını ziyaret buyurmuşlardır. Büyük Şef'in hükümet konağına teşrifleri haber alan halk büyük bir tehalükle hükümet konağına doldurmuştu. Atatürk hükümet konağına çıkınca ve bütün sokakları doldurmuş olan halkın coşkun bağlılık ve sevgi tezahüratı yapılmış, yolunun üzerine çiçekler serpilmiştir. Atatürk müfettişlikte müfettişliğe bağlı vilâyetleri kabul ederek vilâyetlerinin umumi vaziyetleri hakkında izahat aldılar. Müteakiben yemek esnasında bir saat buyurmuş oldukları bu müddet zarfında Sivas ve Urfa kapısı demiryolu hattının bu mıntıkadaki tedkikatta bulunmuşlardır. Umumi müfettiş bulunmuşlardır.

(Devamı 4 üncü sahifede)



Atatürk seyahat ettği Beyaz Tren'den inerken



Elazığ, 17 Kasım 1937.



Elazığ, 17 Kasım 1937.



Elazığ, 17 Kasım 1937.



Elazığ, 17 Kasım 1937.





Elazığ, 17 Kasım 1937.

17 Kasım 1937 sabahı Atatürk, önce Dördüncü Genel Müfettişliğe gelerek, General Abdullah Akdoğan'dan Elazığ ve çevresi sorunları hakkında geniş bilgi alır.



Bir süre sonra Tunceli'ye bağlı Pertek ilçesine hareket eden Atatürk, buradan Murat suyunu geçerek Hozat Deresi üzerinde yeni yapılmış olan Singeç Köprüsüne gelir. Atatürk, köprünün açılışını yapıp kurdeleyi keser.

benim öykülerim

BORDO YAYINLARI

BORDO YAYINLARI



BORDO YAYINLARI

YENİ MAH. GAZİ CAD. NO:36
YÜCE PASAJI KAT:1/105
TEL: 04242361284 ELAZIĞ

BORDO YAYINLARI bordo.yayinlari 05335654241